

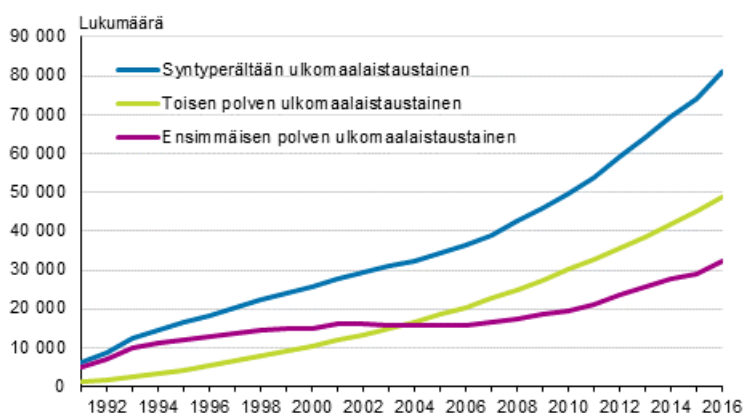
Perheet 2016

Vuosikatsaus

Ulkomaalaistaustaisten lasten määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa

Tilastokeskuksen tietojen mukaan kaikista alaikäisistä lapsista 81 000 eli 7,5 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia vuoden 2016 lopussa. Vuodesta 2015 ulkomaalaistaustaisten alaikäisten lasten määrä on kasvanut lähes seitsemällä tuhannella. Kymmenen vuoden aikana ulkomaalaistaustaisten lasten määrä on kaksinkertaistunut.

Ulkomaalaistaustaiset alaikäiset lapset syntyperän mukaan 1991-2016

Ensimmäisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli vuoteen 2003 saakka enemmän kuin toisen polven, mutta seuraavana vuonna toisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli hieman enemmän eli 51 prosenttia. Vuoden 2016 lopussa toisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli 60 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista lapsista. Suhteellinen osuus on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2009 lähtien, mikä tarkoittaa, että ensimmäisen polven ulkomaalaistaustaisten lasten määrä väestössä lisääntyi suhteellisesti samaan tahtiin toisen polven ulkomaalaistaustaisten lasten määrän kanssa.

Ulkomaalaistaustaisista alaikäisistä lapsista 44 prosenttia oli alle kouluikäisiä. Vaikka alle kouluikäisten ulkomaalaistaustaisten lasten määrä on kasvanut 21 000:sta 36 000:een, on osuus pysynyt lähes samana vuodesta 2011 lähtien. Vuonna 2016 lähes neljä viidestä alle kouluikäisestä ulkomaalaistaustaisesta lapsesta oli toisen polven ulkomaalaistaustainen. Osuus on pysynyt samalla tasolla vuodesta 1999 lähtien.

Ulkomaalaistaustaiset alaikäiset lapset ovat jakautuneet maakunnittain hyvin epätasaisesti. Kaikista ulkomaalaistaustaisista alaikäisistä lapsista 57 prosenttia asui Uudellamaalla vuoden 2016 lopussa. Muiden maakuntien vastaavat suhteelliset osuudet vaihtelevat puolesta prosentista yhdeksään prosenttiin.

Ensimmäisen ja toisen polven ulkomaalaistaustaisten alaikäisten lasten osuudet vaihtelevat maakunnittain. Vuonna 2016 suurin toisen polven ulkomaalaistaustaisten alaikäisten lasten osuus oli Varsinais-Suomessa, missä osuus oli 66 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista lapsista. Vastaavasti pienin toisen polven ulkomaalaistaustaisten alaikäisten lasten osuus oli Kainuussa, 40 prosenttia, mikä tarkoittaa sitä, että Kainuussa on suhteellisesti eniten ensimmäisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia, 60 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista alaikäisistä lapsista.

Sisällys

1. Lapseton aviopari on yleisin perhetyyppi.....	5
1.1 53-vuotiaiden naisten lapset muuttaneet kotoa	6
1.2 Rekisteröityjen parien määrän kasvu hidastui.....	7
1.3 Aviopareista 81 prosenttia ensimmäisissä liitoissaan	8
1.4 Kolme neljästä avoliitossa elävästä on naimaton	8
2. Kolmessa prosentissa perheistä toinen vanhempi suomenkielinen ja toinen ruotsinkielinen.....	10
2.1 Venäjänkielisten perheiden määrä kasvanut noin tuhannella.....	11
2.2 Kuudessa prosentissa perheistä vanhempana ulkomaan kansalainen.....	12
2.3 Naisten ulkomailla syntyneet puoliset useammista eri maista kuin miesten puoliset.....	12
3. Lapsiperheissä 39 prosenttia väestöstä.....	14
3.1 Lapsiperheistä viidennes avoparien perheitä.....	14
3.2 Uusperheiden vanhemmista 48 prosenttia naimisissa	15
3.3 Kaksilapsisten perheiden määrä hieman kasvanut	16
4. Perhetyyppien yleisyys vaihtelee maakunnittain	19
4.1 Avopariperheitä eniten Ahvenanmaalla ja Kainuussa	19
4.2 Pohjanmaan maakunnissa suhteellisesti vähiten yhden vanhemman perheitä.....	19
5. 64 prosenttia lapsista elää avioparin perheessä.....	21
5.1 Yli kolmanneksella lapsella ainakin kaksi sisarusta.....	21
5.2 Pohjois-Pohjanmaalla sisarusmäärä suurin.....	23
5.3 Seitsemän prosenttia lapsista saanut uuden sosiaalisen vanhemman	24
5.4 Kahdeksan prosenttia lapsista ulkomaalaistaustaisia.....	24
6. Lapsen asemassa olevien nuorten osuus pienehi hieman.....	25
7. Yksinasuminen on tyypillisempää naisille.....	27

Taulukot

Taulukko 1. Perheväestö ja perheen keskikoko 1950–2016.....	5
Taulukko 2. Perheet tyypeittäin 1950–2016.....	6
Taulukko 3. Miehen/vaimon/isän/äidin siviilisääty avoliitoissa ja yhden vanhemman perheissä 2016, %.....	8
Taulukko 4. Suomen-, ruotsin- tai muunkieliset perheet 1990–2016.....	11
Taulukko 5. Lapsiperheet tyypeittäin 1950–2016.....	14
Taulukko 6. Uusperheet 1990–2016.....	16
Taulukko 7. Lapsiperheiden lapsiluku 1950–2016.....	17
Taulukko 8. Alle 18-vuotiaat lapset perhetyypeittäin 1985–2016.....	21
Taulukko 9. Lapset perheen alaikäisten lasten määrän mukaan 1985–2016.....	22
Taulukko 10. Lapsen asemassa olevat 20–24-vuotiaat nuoret 1985–2016.....	25

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Perheväestö ja perheen keskikoko 1950–2016.....	29
Liitetaulukko 2. Ruotsinkieliset perheet tyyppin, puolisoitten/vanhempien iän ja lapsiluvun mukaan 31.12.2016.....	29
Liitetaulukko 3. Avioparit miehen ja vaimon avoliiton järjestysnumeron mukaan 31.12.2016.....	30
Liitetaulukko 4. Perheet puolisoitten/vanhempien kielen mukaan 31.12.2016.....	30

Liitetaulukko 5. Lapsiperheet vanhempien kielen mukaan 31.12.2016.....	31
Liitetaulukko 6. Perheet puolisoitten/vanhempien kansalaisuuden mukaan 31.12.2016.....	31
Liitetaulukko 7. Lapsiperheet vanhempien kansalaisuuden mukaan 31.12.2016.....	32
Liitetaulukko 8. Perheet puolisoitten/vanhempien syntymämaan mukaan 31.12.2016.....	32
Liitetaulukko 9. Lapsiperheet vanhempien syntymämaan mukaan 31.12.2016	33
Liitetaulukko 10. Perheet perhetyypin ja alle 18-vuotiaiden kotona asuvien lasten määrän mukaan 31.12.2016.....	33
Liitetaulukko 11. Lapsiperheet alle 18-vuotiaiden lasten määrän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016.....	34
Liitetaulukko 12. Uusperheet perhekoostumuksen ja lapsiluvun mukaan 31.12.2016.....	34
Liitetaulukko 13. Perheet lasten ikäryhmien ja perhetyypin mukaan 31.12.2016.....	35
Liitetaulukko 14. Perheiden 0–24-vuotiaat lapset perhetyypin mukaan sekä ottolapset iän mukaan 31.12.2016.....	36
Liitetaulukko 15. Lapset iän ja perheen kotona asuvien alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärän mukaan 31.12.2016.....	37
Liitetaulukko 16. Perheelliset miehet iän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016	38
Liitetaulukko 17. Perheelliset naiset iän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016	39

Kuviot

Kuvio 1A. Perheet tyypeittäin vaimon/äidin iän mukaan 2016 (isä ja lapsia – perheet isän iän mukaan).....	7
Kuvio 1B. Perheet tyypeittäin vaimon/äidin iän mukaan 2016 suhteellinen jakauma (isä ja lapsia – perheet isän iän mukaan).....	7
Kuvio 2. Rekisteröidyt parisuhteet nuoremman puolison iän mukaan 2016.....	8
Kuvio 3. Ulkomaiden kansalaisten perheet 1990, 2006 ja 2016.....	12
Kuvio 4A. Suomessa syntyneiden miesten ulkomailla syntyneet puoliset syntymämaan mukaan 2016	13
Kuvio 4B. Suomessa syntyneiden naisten ulkomailla syntyneet puoliset syntymämaan mukaan 2016.....	13
Kuvio 5A. Lapsiperheet tyypeittäin äidin/yksinhuoltajaisän iän mukaan 2016.....	15
Kuvio 5B. Lapsiperheet tyypeittäin äidin/yksinhuoltajaisän iän mukaan 2016, suhteellinen jakauma.....	15
Kuvio 6. Lapsiperheiden keskimääräinen lapsiluku iän mukaan 1985, 1995, 2015 ja 2016	18
Kuvio 7. Avopariperheiden osuus lapsiperheistä maakunnittain 2016	19
Kuvio 8. Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä maakunnittain 2016	20
Kuvio 9. Lapset iän ja perheen alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärän mukaan 2016	23
Kuvio 10. Perheen alaikäisten sisarusten määrä maakunnittain 2016, %.....	23
Kuvio 11. 18–30-vuotiaat miehet perheeseen mukaan 2016.....	25
Kuvio 12. 18–30-vuotiaat naiset perheeseen mukaan 2016.....	26
Kuvio 13. Asuntokuntaväestö asuntokunnan koon mukaan 1990–2016.....	27
Kuvio 14. Yksinasuvien miesten ja naisten osuus ikäluokasta 1990 ja 2016.....	28
Laatuseloste, perheet 2016.....	40

1. Lapseton aviopari on yleisin perhetyyppi

Perheet luokitellaan sen mukaan, ovatko puoliset naimisissa, avoliitossa vai rekisteröidyssä parisuhteessa keskenään ja onko perheessä lapsia. Näiden lisäksi omana luokkana on yhden vanhemman perhe. Lapsen iälle ei tässä aseteta mitään rajoitusta. Luvussa 3 käsitellään lapsiperheitä, joilla tarkoitetaan perheitä, joissa asuu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. Lapsiperheiden yhteydessä vanhemmista käytetään myös ilmaisua huoltaja. Seuraavassa tarkastelussa yhden vanhemman perheet eivät ole vain yksinhuoltajien perheitä, sillä isänsä tai äitinsä kanssa asuva, lapsen asemassa oleva henkilö voi olla minkä ikäinen tahansa. Vuoden 2016 lopussa Suomessa oli 1 476 000 perhettä. Määrä lisääntyi 248 perheellä edellisestä vuodesta. Lisäys on 1 421 pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Perheisiin kuuluu 74 prosenttia väestöstä. Osuus on pienentynyt 0,4 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Osuuden pienemisen tahti on pysytellyt tällä tasolla 1990-luvun alusta lähtien. Perheväestön osuus oli suurimmillaan 1960- ja 1970-luvuilla, jolloin perheisiin kuului 87 prosenttia väestöstä. Perheisiin kuuluvan väestön määrä pieneni vuoden 2016 aikana 8 000 hengellä. Koko maan väestömäärä lisääntyi 16 000 hengellä. Perheen keskikoko oli vuoden 2016 lopussa 2,8 henkilöä.

Taulukko 1. Perheväestö ja perheen keskikoko 1950–2016

Vuosi	Perheiden määrä	Perheväestö	Koko väestö	Perheväestön osuus, %	Perheen keskikoko
1950	930 572	3 457 474	4 029 803	85,8	3,7
1960	1 036 270	3 855 037	4 446 222	86,7	3,7
1970	1 153 878	3 986 005	4 598 336	86,7	3,5
1980	1 278 102	4 023 091	4 787 778	84,0	3,1
1990	1 365 341	4 101 922	4 998 478	82,1	3,0
2000	1 401 963	4 053 850	5 181 115	78,2	2,9
2010	1 455 073	4 065 168	5 375 276	75,6	2,8
2012	1 465 733	4 075 094	5 426 674	75,1	2,8
2013	1 471 085	4 081 903	5 451 270	74,9	2,8
2014	1 473 666	4 084 001	5 471 753	74,6	2,8
2015	1 475 335	4 080 544	5 487 308	74,4	2,8
2016	1 475 583	4 072 565	5 503 297	74,0	2,8

Suomen yleisin perhetyyppi on edelleen lapseton aviopari, joita oli 36 prosenttia kaikista perheistä vuonna 2016. Vielä vuonna 2004 Suomen yleisin perhetyyppi oli aviopari, jonka luona asuu jonkin ikäisiä lapsia. Vuonna 2016 avioparin ja lasten muodostamia perheitä oli 28 prosenttia kaikista perheistä. Tämän perhetyypin määrä on pitkään ollut laskusuunnassa, kun taas lapsettomien avioparien määrä on ollut kasvussa. Lastensa kanssa asuvien avioparien määrä vähentyi 6 200 perheellä edellisestä vuodesta, kun vielä 2000-luvun alussa vähennys oli jopa yli 10 000 vuodessa.

Myös avoparien määrä ja osuus perheistä kasvaa. Avopareja, joilla ei ole lapsia, on tosin vielä vain 15 prosenttia kaikista perheistä. Avopareja, joilla on lapsia, on nykyisin kahdeksan prosenttia kaikista perheistä. Avopariperheiden määrä ja suhteellinen osuus ovat kasvaneet hitaasti viime vuosina.

Äiti ja lapsia -perheitä on kymmenen prosenttia kaikista perheistä. Isä ja lapsia -perheet ovat edelleen harvinaisia, näitä perheitä on vain kaksi perhettä sadasta. Suhteellinen osuus ei ole juuri muuttunut viime vuosina.

Taulukko 2. Perheet tyypeittäin 1950–2016

Vuosi	Yhteensä	Aviopari, ei lapsia	Aviopari ja lapsia	Avopari ja lapsia	Avopari, ei lapsia	Äiti ja lapsia	Isä ja lapsia	Rekis- teröity miespari 1)	Rekis- teröity naispari 1)
1950	930 572	176 650	593 763	..	..	137 803	22 356	..	..
1960	1 036 270	207 897	678 822	..	..	129 706	19 845	..	..
1970 ²⁾	1 153 878	260 562	722 001	6 800	19 100	126 394	19 021	..	..
1980 ³⁾	1 278 102	302 818	711 226	36 200	65 900	140 725	21 233	..	..
1990	1 365 341	364 452	640 062	65 896	123 471	147 297	24 161	..	..
2000	1 401 963	436 019	514 868	102 581	160 132	159 432	28 931	..	..
2010	1 455 073	513 889	446 433	117 254	195 967	149 651	30 278	706	895
2011	1 460 570	518 550	442 257	118 054	200 171	149 196	30 534	773	1 035
2012	1 465 733	523 221	439 194	118 136	203 334	149 143	30 714	829	1 162
2013	1 471 085	525 933	434 571	120 040	208 264	149 110	30 955	905	1 307
2014	1 473 666	527 238	429 811	121 499	211 673	149 668	31 342	991	1 444
2015	1 475 335	528 539	424 185	121 657	215 620	150 274	31 452	1 023	1 585
2016	1 475 583	529 697	418 032	123 321	218 439	151 459	31 951	1 052	1 632
%									
1950	100,0	19,0	63,8	..	..	14,8	2,4	..	..
1960	100,0	20,1	65,5	..	..	12,5	1,9	..	..
1970 ²⁾	100,0	22,6	62,6	0,6	1,7	11,0	1,6	..	..
1980 ³⁾	100,0	23,7	55,6	2,8	5,2	11,0	1,7	..	..
1990	100,0	26,7	46,9	4,8	9,0	10,8	1,8	..	..
2000	100,0	31,1	36,7	7,3	11,4	11,4	2,1	..	..
2010	100,0	35,3	30,7	8,1	13,5	10,3	2,1	0,0	0,1
2011	100,0	35,5	30,3	8,1	13,7	10,2	2,1	0,1	0,1
2012	100,0	35,7	30,0	8,1	13,9	10,2	2,1	0,1	0,1
2013	100,0	35,8	29,5	8,2	14,2	10,1	2,1	0,1	0,1
2014	100,0	35,8	29,2	8,2	14,4	10,2	2,1	0,1	0,1
2015	100,0	35,8	28,8	8,3	14,6	10,2	2,1	0,1	0,1
2016	100,0	35,9	28,3	8,4	14,8	10,3	2,2	0,1	0,1

1) Rekisteröity pari ja lapsia -perhetyypin perheitä oli yhteensä 651 vuonna 2016.

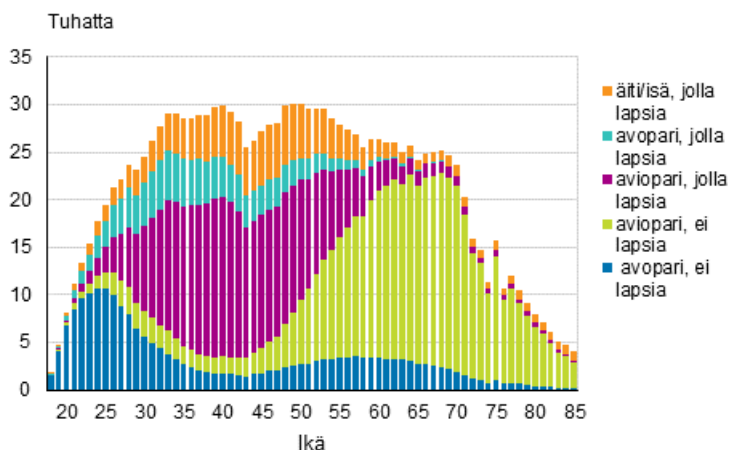
2) Väestölaskennan perhetyypijakauma korjattu haastattelututkimusten perusteella (Aromaa, Cantell & Jaakkola: Avoliitto, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos 49, Helsinki 1981).

3) Väestölaskennan perhetyypijakaumaa korjattu vuoden 1981 rekisteripohjaisella perhe- ja avopariaineistolla.

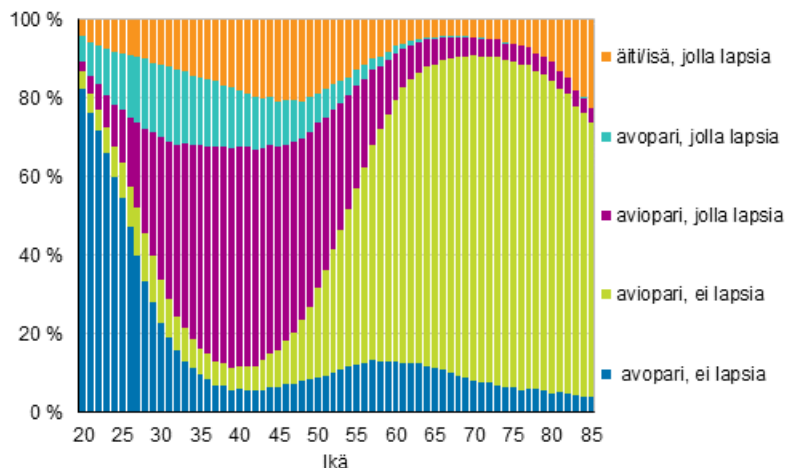
1.1 53-vuotiaiden naisten lapset muuttaneet kotoa

Naisten perhetyypit ovat erilaiset eri ikävaiheissa. Alle 29-vuotiailla perheellisillä naisilla perhetyyppi on tyypillisimmillään lapseton avopari. Jo 29-vuotiailla naisilla yleisin perhetyyppi on aviopari ja lapsia. Tämä on luonnollista, koska nykyisin ensimmäinen lapsi synnytetään keskimäärin 29,1-vuotiaana ja ensimmäinen avioliitto solmitaan keskimäärin 31,4-vuotiaana. Vasta 53-vuotiaiden naisten kohdalla yleisimmäksi perhemuodoksi muuttuu lapseton aviopari. Kaikkein vanhimpien – vähintään 92-vuotiaiden – naisten perheeseen kuuluu useammin lapsi kuin aviomies. Perheväestöön tosin kuuluu tämän ikäisistä naisista vain yhdeksän prosenttia. Miesten vanhuus on perhetilastojen valossa erilainen kuin naisten. Vähintään 92-vuotiaista miehistä 35 prosenttia kuuluu perheisiin. Tällöin perhe on tyypillisesti aviopari, jonka luona ei asu lapsia.

Kuvio 1A. Perheet tyypeittäin vaimon/äidin iän mukaan 2016 (isä ja lapsia – perheet isän iän mukaan)

Kuvio 1B. Perheet tyypeittäin vaimon/äidin iän mukaan 2016 suhteellinen jakauma (isä ja lapsia – perheet isän iän mukaan)

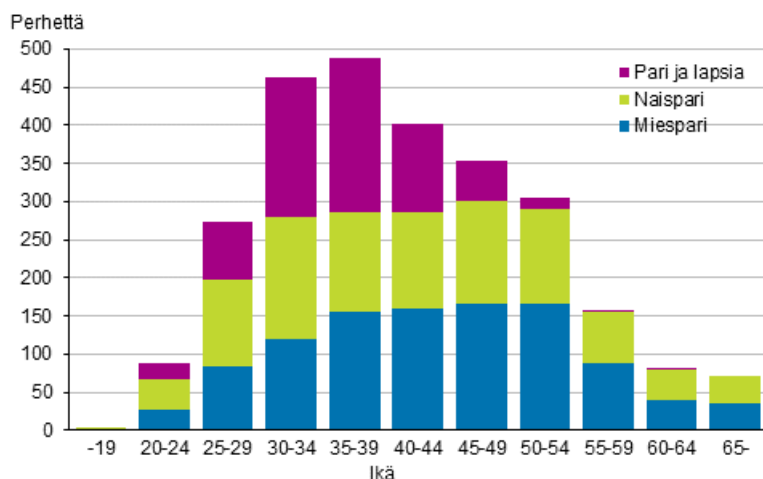

1.2 Rekisteröityjen parien määrän kasvu hidastui

Vuoden 2016 lopussa rekisteröidyssä parisuhteessa eli 1 052 miesparia ja 1 632 naisparia, mikä on yhteensä 76 paria enemmän kuin vuonna 2015. Vielä edellisenä vuonna määrä kasvoi 170 parilla. Tähän on saattanut vaikuttaa uusi avioliittolaki, jota parit ovat jääneet odottamaan. Nämä perheet esitetään suurimmassa osassa tämän julkaisun taulukoita avioparien joukossa. Joissain koko maan taulukoissa nämä perheet esiintyvät omina ryhminään. Tämä tieto voidaan tietosuojasyistä esittää kunnittain vain, jos pareja on vähintään 10.

Kuviossa 2 on rekisteröityjen mies- ja naisparien ikäjakauma parin nuoremman puolison mukaan. Muissa kuvioissa rekisteröidyt parit ovat avioparien joukossa. Rekisteröityjä pareja on niin vähän, etteivät ne omana ryhmänään erottuisi kaikkia perheitä koskevasta kuvioista.

Kuvio 2. Rekisteröidyt parisuhteet nuoremman puolison iän mukaan 2016

1.3 Aviopareista 81 prosenttia ensimmäisissä liitoissaan

Aina 38-vuotiaaksi asti lapsettomien naisten parisuhde on useammin avo- kuin avioliitto. Äideistä puolestaan alle 26-vuotiaiden pienessä joukossa on enemmän avioliitossa asuvia kuin naimisissa olevia. Tätä vanhemmista puolison kanssa asuvista äideistä enemmistö on naimisissa. Mitä vanhempi nainen, sitä todennäköisemmin hänen parisuhteensa on avioliitto.

Avioparien osuus kaikista perheistä on 64 prosenttia ja parisuhdeperheistä 73 prosenttia. Avopareja on kaikista perheistä 23 prosenttia ja parisuhdeperheistä 26 prosenttia.

Kaikista aviopareista 81 prosenttia on sellaisia, joissa kumpikin puoliso on ensimmäisessä avioliitossaan. Avopareista 68 prosenttia on sellaisia, ettei kumpikaan puolisoista ole ollut aikaisemmin naimisissa. Avopareilla on siten keskimäärin selvästi useammin taustalla jommankumman puolison edellinen avioliitto kuin aviopareilla. Rekisteröidyistä miespareista 89 prosentilla ei ole kummallakaan puolisoilla avioliittoa takanaan, naispareista 82 prosentilla.

1.4 Kolme neljästä avioliitossa elävästä on naimaton

Avopuolison kanssa ilman lapsia elävistä naisista 74 ja miehistä 75 prosenttia on naimattomia, joten sukupuolten välillä ei tässä ole juuri eroa. Avovaimoissa on leskiä enemmän kuin avomiehistä. Lasten ja avopuolison kanssa asuvien naisten ja miesten siviilisäädystä ei ole juurikaan eroa.

Taulukko 3. Miehen/vaimon/isän/äidin siviilisäätty avioliitossa ja yhden vanhemman perheissä 2016, %

Siviilisäätty	Perhetyyppi							
	Avomies ei lapsia	Avovaimo ei lapsia	Avomies ja lapsia	Avovaimo ja lapsia	Isä ja lapsia	Isä ja alle 18-v. lapsia	Äiti ja lapsia	Äiti ja alle 18-v. lapsia
Naimaton	75,1	74,1	78,5	79,1	20,7	27,9	33,5	41,5
Naimisissa	0,7	0,6	0,5	0,5	13,2	15,0	10,5	12,6
Eronnut	22,5	21,6	20,5	19,5	51,3	52,6	42,9	43,4
Leski	1,7	3,7	0,5	0,9	14,8	4,5	13,1	2,5
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lukumäärä	218 439	218 439	123 321	123 321	31 951	17 164	151 459	105 693

Yhden vanhemman perheiden isät ja äidit eroavat siviilisäädyltään. Isistä yli puolet on eronneita, äideistä 43 prosenttia. Äideistä kolmannes on naimattomia, isistä noin viidennes. On kuitenkin huomioitava, että lapsen iällä ei ole mitään rajoitusta, eli ei puhuta vain yksinhuoltajista. Yhden vanhemman perheen lapsi

voi olla minkä ikäinen tahansa, eli tässä mukana ovat myös esimerkiksi vanhojen leskiäitien ja heidän aikuisten lastensa muodostamat perheet.

Taulukkoon 3 on lisätty myös yhden vanhemman perheiden sarakkeet, eli isät ja äidit, joilla on alaikäisiä lapsia. Heidän siviilisäätyrakenteensa poikkeaa selvästi kaikkien yhden vanhemman perheiden ryhmästä: leskiä on vähemmän ja kaikkia muita siviilisäätymiä on enemmän. Huomionarvoista on, että yhden vanhemman lapsiperheiden isissä leskiä on suhteellisesti enemmän kuin äideissä, vaikka leskeksi jää vähemmän isiä kuin äitejä. Eroissa lapset yleensä jäävät äidille, kuolemantapauksissa valinnanvaraa ei ole. Yhden vanhemman lapsiperheiden äideistä 42 prosenttia on naimattomia, osa alusta asti ilman puolisoa äideiksi tulleita, mutta suuri osa avoerojen seurauksena.

2. Kolmessa prosentissa perheistä toinen vanhempi suomenkielinen ja toinen ruotsinkielinen

Kaikista perheistä 85 prosenttia on sellaisia, että ainoa vanhempi tai molemmat puoliset ovat suomenkielisiä. Vastaavasti kokonaan ruotsinkielisiä perheitä on neljä prosenttia. Perheitä, joissa toinen puoliso on ruotsinkielinen ja toinen suomenkielinen on kolme prosenttia kaikista perheistä. Suomen- ja ruotsinkielisten yhdistelmiä muihin kieliin on noin neljässä prosentissa perheitä. Perheitä, joissa molemmat puoliset tai ainoa vanhempi ovat vieraskielisiä, on kaikkiaan 63 200 eli neljä prosenttia kaikista perheistä.

Ruotsinkielisillä miehillä on selvästi enemmän suomenkielisiä vaimoja kuin ruotsinkielisillä naisilla suomenkielisiä miehiä. Kahden ruotsinkielisen pariskuntia on vain 3 700 enemmän kuin suomenkielisen ja ruotsinkielisen pariskuntia.

Suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvista miehistä 31 000 on avio- tai avoliitossa vieraskielisen kanssa, naisista 24 600. Liitot vieraskielisten kanssa lisääntyivät 1 860:lla vuonna 2016.

Taulukko 4. Suomen-, ruotsin- tai muunkieliset perheet 1990–2016

Mies/vaimo suomen-, ruotsin- tai muunkielinen	Vuosi						
	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2016
Suomenkielinen mies ja suomenkielinen vaimo	1 088 742	1 081 473	1 089 232	1 105 316	1 114 828	1 106 115	1 100 370
Suomenkielinen mies ja ruotsinkielinen vaimo	16 544	16 876	17 394	17 904	18 337	18 527	18 455
Suomenkielinen vaimo ja ruotsinkielinen mies	22 734	22 822	23 445	24 218	24 552	24 693	24 544
Suomenkielinen mies ja muunkielinen vaimo	4 020	7 636	11 094	16 062	21 772	28 101	29 069
Suomenkielinen vaimo ja muunkielinen mies	5 951	8 679	10 236	13 181	17 441	22 211	22 957
Suomenkielinen äiti/isä	162 209	174 554	174 861	166 741	161 302	158 233	158 771
Ruotsinkielinen mies ja ruotsinkielinen vaimo	53 348	50 845	49 198	48 190	47 881	46 982	46 722
Ruotsinkielinen mies ja muunkielinen vaimo	300	483	655	982	1 434	1 882	1 969
Ruotsinkielinen vaimo ja muunkielinen mies	410	597	678	943	1 261	1 595	1 654
Ruotsinkielinen äiti/isä	8 489	8 871	8 609	8 147	7 953	7 856	7 860
Muunkielinen mies ja muunkielinen vaimo	1 832	7 425	11 668	16 944	27 638	43 527	46 433
Muunkielinen äiti/isä	792	2 709	4 893	7 374	10 674	15 638	16 779

2.1 Venäjänkielisten perheiden määrä kasvanut noin tuhannella

Suurin vieraskielisten ryhmä Suomessa ovat venäjänkieliset. Vuoden 2016 lopussa Suomessa oli yhteensä 15 400 sellaista venäjänkielistä perhettä, joissa perheen ainoa vanhempi tai molemmat vanhemmat olivat venäjänkielisiä. Hieman vähemmän (13 300) on perheitä, joissa jompikumpi puolisoista on venäjänkielinen. Venäjänkielisten perheiden määrä on 972 perhettä suurempi kuin vuosi sitten.

Venäjänkielisiä yhden vanhemman perheitä on 4 300, mikä on 14 prosenttia kaikista venäjänkielististä perheistä. Venäjänkielisillä yhden vanhemman perheet ovat hieman yleisempiä kuin yhden vanhemman perheet kaikista perheistä (12,5 %). Venäjänkielististä yhden vanhemman perheistä 95 prosenttia on äidin ja lasten muodostamia perheitä, kun kaikista yhden vanhemman perheistä näitä on 83 prosenttia.

Venäjänkielisten perheistä yleisin kieliyhdistelmä on venäjänkielinen mies ja venäjänkielinen vaimo. Vuoden 2016 aikana tällaisten pariien määrä on kasvanut lähes 500:lla. Vuonna 1990 venäjänkielisiä pariskuntia oli vain 300, nyt jo 11 200.

Toiseksi yleisin venäjänkielisten perheiden kieliyhdistelmä on suomenkielinen mies ja venäjänkielinen vaimo, 8 600. On edelleen melko harvinaista, että suomenkielisellä naisella on venäjänkielinen puoliso. Näiden määrä oli 1 700 vuoden 2016 lopussa.

2.2 Kuudessa prosentissa perheistä vanhempana ulkomaan kansalainen

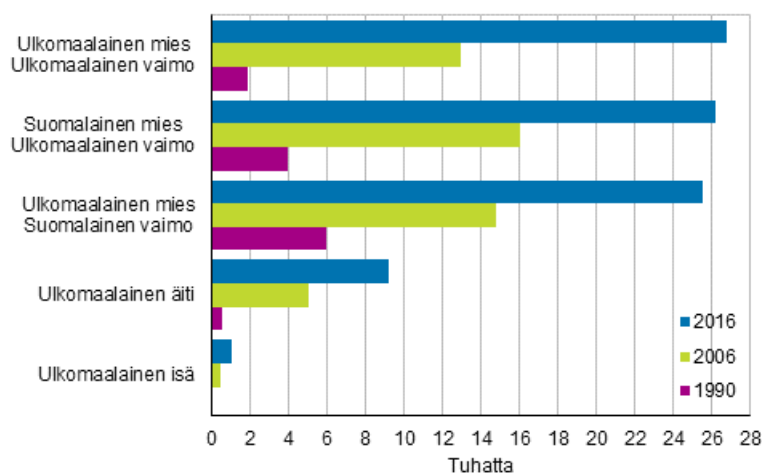
Vain kuusi prosenttia, 88 900 perhettä, Suomen perheistä on sellaisia, joissa vähintään toinen puolisoista tai perheen ainoa vanhempi on ulkomaan kansalainen. Vuonna 1990 Suomessa oli vain 12 500 tällaista perhettä, vuonna 2000 jo 36 000. Viimeisen vuoden aikana näiden perheiden määrä on kasvanut 3 300 perheellä. Määrällisesti eniten kasvoi niiden perheiden määrä, jossa suomalaisella naisella on ulkomaalainen mies.

Yleisin yhdistelmä ulkomaalaisten perheissä oli 1990-luvun alkupuolella Suomen kansalainen vaimona ja ulkomaan kansalainen miehenä. 2000-luvun alussa oli eniten sellaisia ulkomaalaisten perheitä, joissa vaimo oli ulkomaan kansalainen ja mies Suomen kansalainen. Vielä vuonna 2013 yleisin yhdistelmä ulkomaalaisten perheissä oli edelleen suomalainen mies ja ulkomaalainen vaimo. Vuonna 2014 kahden ulkomaalaisen puolison perheet nousivat yleisimmäksi ulkomaalaisten perhetyyppiä. Nyt kahden ulkomaalaisen puolison muodostamia perheitä on 26 800 (kuvio 3). Tässä ei tehdä eroa avio- ja avoliittojen välille.

Perheistä, joissa vähintään toinen puolisoista tai ainoa vanhempi on ulkomaan kansalainen, suurin ulkomaalaisten ryhmä on Viron kansalaisten perheet, joita on 15 100. Venäjän kansalaisten perheitä on puolestaan 12 200.

Sellaisia perheitä, joissa ainoa vanhempi tai molemmat puoliset ovat ulkomaiden kansalaisia, on 37 100. Perheitä, joissa molemmat puoliset tai ainoa vanhempi on Venäjän kansalainen, oli vuoden 2016 lopussa 5 300. Kokonaan virolaisia perheitä oli 9 300, joista 31 prosenttia on äitien ja lasten perheitä. Virolaisperheiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta 179 perheellä. Kahden Kiinan kansalaisen tai yhden vanhemman kiinalaisia perheitä oli 1 300. Näiden perheiden määrä on kasvanut edellisestä vuodesta 24 perheellä. Kiinan kansalaisten perheitä 12 prosenttia on äidin ja lasten perheitä.

Kuvio 3. Ulkomaiden kansalaisten perheet 1990, 2006 ja 2016

2.3 Naisten ulkomailla syntyneet puoliset useammista eri maista kuin miesten puoliset

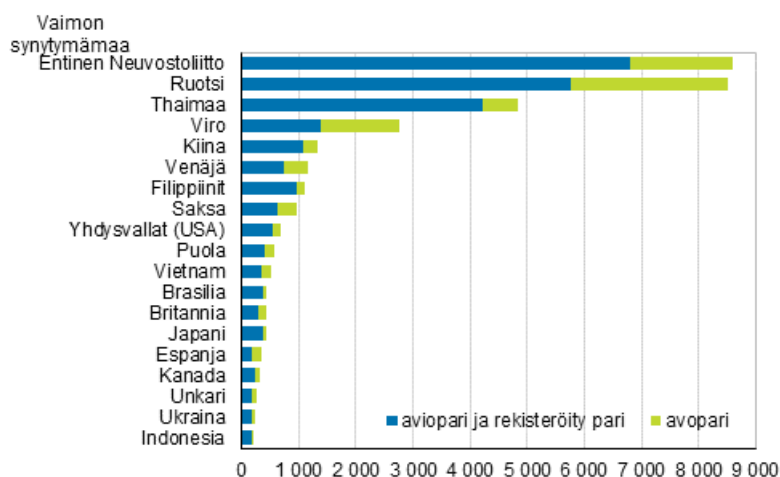
Parhaan käsityksen suomalaisten ulkomailla syntyneistä puolisoista saa tarkastelemalla puolisoitten syntymämaita. On tosin muistettava, että kahden Suomen kansalaisen lapsiakin on syntynyt jonkin verran

ulkomailla. Lapsi voi olla esimerkiksi adoptoitu tai vanhemmat ovat lapsen syntyessä asuneet vakinaisesti ulkomailla. Suomessa syntyneillä miehillä on 40 600 ulkomailla syntynyttä puolisoa. Määrä on kasvanut edellisestä vuodesta 975 hengellä. Suomessa syntyneillä naisilla on 34 700 ulkomailla syntynyttä puolisoa, määrä on kasvanut 900 hengellä. Nykyään miehillä on useammin ulkomailla syntynyt puoliso kuin naisilla.

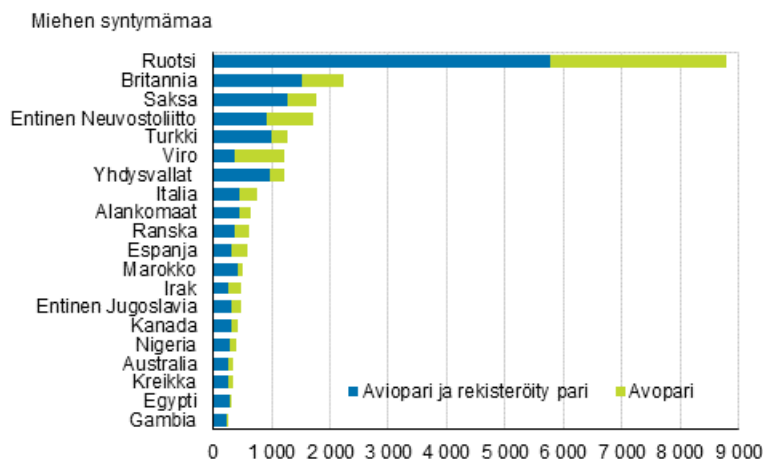
Suomalaisten miesten ja naisten ulkomailla syntyneet puoliset ovat lähtöisin eri maista. Miesten puoliset ovat lähinnä naapurimaissa ja Itä-Aasiassa syntyneitä. Entisen Neuvostoliiton alueella syntyneitä ei voida erotella virolaisiksi tai venäläisiksi (tai muissa entisissä neuvostotasavalloissa syntyneiksi), koska virolaisillakin on syntymämaana usein Neuvostoliitto ja suuri osa sieltä tulleista puolisoista on muuttanut Suomeen jo ennen Neuvostoliiton hajoamista. Suomalaismiehillä on entisessä Neuvostoliitossa, Venäjällä tai Virossa syntyneitä puolisoja 12 500, Ruotsissa syntyneitä puolisoja on 8 500. Thaimaassa syntyneitä puolisoita on 4 800. Seuraavaksi yleisimmät puolisoitten syntymämaat ovat Kiina, Filippiinit, Saksa, Yhdysvallat ja Puola.

Naisten ulkomailla syntyneet puoliset ovat useammista eri maista kuin miesten puoliset. Ruotsissa syntyneitä puolisoita on 8 800. Entisessä Neuvostoliitossa, Venäjällä ja Virossa syntyneitä miehiä on 3 200 eli 153 enemmän kuin edellisenä vuonna. Seuraavaksi useimmin suomalaisnaisten ulkomailla syntyneet puoliset ovat Britannia, Saksasta, Turkista ja Yhdysvalloista.

Kuvio 4A. Suomessa syntyneiden miesten ulkomailla syntyneet puoliset syntymämaan mukaan 2016

Kuvio 4B. Suomessa syntyneiden naisten ulkomailla syntyneet puoliset syntymämaan mukaan 2016

3. Lapsiperheissä 39 prosenttia väestöstä

Suomessa oli vuoden 2016 lopussa 569 700 lapsiperhettä. Lapsiperheessä asuu kotona vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. Lapsiperheitä on 39 prosenttia kaikista perheistä. Lapsiperheiden osuus on viime vuodet olleet tasaisessa laskussa. Lapsiperheissä asuu vanhemmatkin sisarukset mukaan lukien 39 prosenttia väestöstä.

Lapsiperheiden määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta 1 794 perheellä. Vähennyksen määrä on noin 300 pienempi kuin edellisenä vuonna. Sellaisten lapsiperheiden määrä, joissa on alle 7-vuotiaita lapsia, pieni edellisestä vuodesta 3 000 perheellä.

Taulukko 5. Lapsiperheet tyypeittäin 1950–2016

Vuosi	Yhteensä	Aviopari ja lapsia	Avopari ja lapsia	Äiti ja lapsia	Isä ja lapsia	Rekisteröity pari ja lapsia	Henkilöitä lapsiperheissä	Alle 18-v. lapsia	Lapsiperheitä kaikista, %	Lapsiperheväestö, %
1950	599 329	515 115	..	74 319	9 895	..	..	1 341 330	64,4	..
1960	678 046	601 542	..	67 381	9 123	..	..	1 536 464	65,4	..
1970 ¹⁾	677 035	602 076	5 800	61 173	7 986	..	..	1 345 089	58,7	..
1980 ²⁾	688 732	572 142	32 100	74 839	9 651	..	..	1 163 926	53,9	..
1990	640 637	490 999	59 900	78 948	10 790	..	2 437 592	1 135 686	46,9	48,8
2000	612 627	398 892	95 120	103 984	14 631	..	2 317 291	1 116 687	43,7	44,7
2010	582 360	356 943	107 368	101 946	15 836	267	2 200 603	1 068 554	40,0	40,8
2011	580 547	354 567	107 738	101 963	15 940	339	2 185 130	1 061 710	39,7	40,5
2012	578 409	352 159	107 751	102 013	16 081	405	2 176 199	1 058 664	39,5	40,1
2013	575 683	347 817	109 104	102 152	16 163	447	2 166 385	1 056 606	39,1	39,7
2014	573 566	343 428	110 069	103 115	16 430	524	2 158 867	1 055 763	38,9	39,5
2015	571 470	339 342	110 891	103 972	16 661	604	2 149 905	1 053 444	38,7	39,2
2016	569 676	334 861	111 307	105 693	17 164	651	2 139 737	1 051 285	38,6	38,9
%										
1950	100,0	85,9	..	12,4	1,7	..	..	..	..	..
1960	100,0	88,7	..	9,9	1,3	..	..	..	..	..
1970	100,0	88,9	0,9	9,0	1,2	..	..	..	..	..
1980	100,0	83,1	4,7	10,9	1,4	..	..	..	..	..
1990	100,0	76,6	9,4	12,3	1,7	..	..	..	..	..
2000	100,0	65,1	15,5	17,0	2,4	..	..	..	..	..
2010	100,0	61,3	18,4	17,5	2,7	0,0	..	..	..	..
2011	100,0	61,1	18,6	17,6	2,7	0,1	..	..	..	..
2012	100,0	60,9	18,6	17,6	2,8	0,1	..	..	..	..
2013	100,0	60,4	19,0	17,7	2,8	0,1	..	..	..	..
2014	100,0	59,9	19,2	18,0	2,9	0,1	..	..	..	..
2015	100,0	59,4	19,4	18,2	2,9	0,1	..	..	..	..
2016	100,0	58,8	19,5	18,6	3,0	0,1	..	..	..	..

1) Väestölaskennan perhetyyppijakauma korjattu haastattelututkimusten perusteella (Aromaa, Cantell & Jaakkola: Avoliitto, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos 49, Helsinki 1981).

2) Väestölaskennan perhetyyppijakaumaa korjattu vuosien 1981 rekisteripohjaisella perhe- ja avopariaineistolla.

3.1 Lapsiperheistä viidennes avoparien perheitä

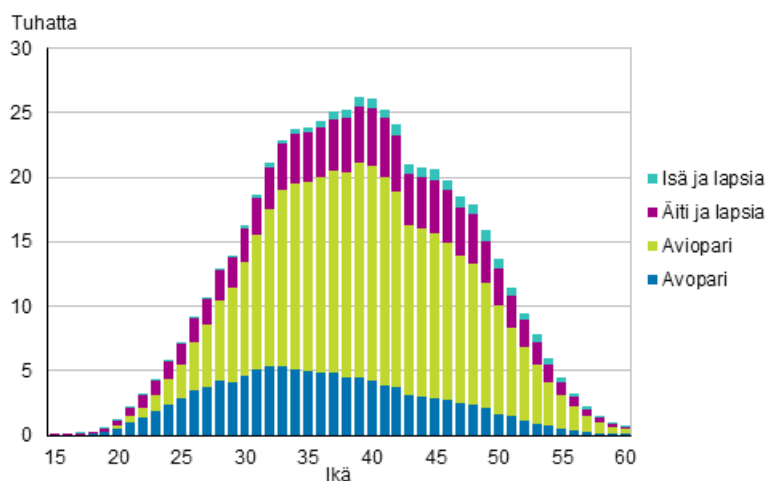
Yleisin lapsiperhe on edelleenkin avioparin ja lasten muodostama perhe. Avioparin perheitä on 59 prosentissa lapsiperheistä. Tämä on lapsiperhemuoto, jonka määrä ja suhteellinen osuus ovat jatkuvasti pienentyneet, mutta silti muut lapsiperhemuodot ovat vielä kaukana sen lukumääristä. Kaikkien muiden

lapsiperhetyyppien määrät kasvoivat vuoden aikana. Vuoden 2016 lopussa Suomessa oli 111 300 avoparien lapsiperhettä, mikä on 20 prosenttia lapsiperheistä. Vuoteen 2015 verrattuna avoparin perheiden määrä kasvoi 416 perheellä.

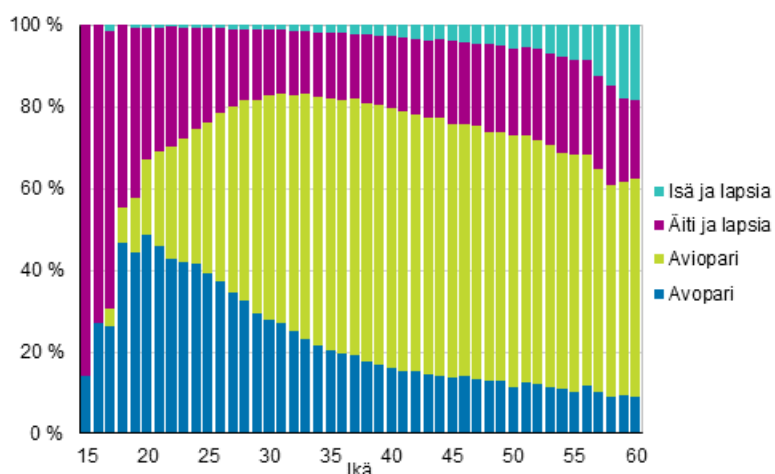
Nykyään 58 prosenttia esikoisista syntyy avioliiton ulkopuolella. Osuus on suurentunut hitaasti, kahdeksan prosenttiyksikköä vuoden 1997 jälkeen, jolloin puolet esikoisista syntyi avioliiton ulkopuolella. Kaikista vuonna 2016 syntyneistä lapsista avioliiton ulkopuolella syntyneiden osuus on 45 prosenttia.

Äidin ja lapsien muodostamien perheiden määrä on kasvanut 1 700 vuoteen 2015 verrattuna. Vuoden 2016 lopussa äidin ja lasten muodostamia perheitä oli noin 106 000. Yhden vanhemman perheitä (äiti ja lapsia tai isä ja lapsia) on yli viidennes (22 %) lapsiperheistä. Sellaiset lapsiperheet, joissa asuu vakituisesti isä ja lapsia, ovat edelleen melko harvinaisia. Niitä on vain 17 200. Vielä harvinaisempia ovat rekisteröidyn parin ja alle 18-vuotiaiden lasten muodostamat perheet, joita on noin 651. Näiden perheiden määrän suhteellinen kasvu oli kahdeksan prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 5A. Lapsiperheet tyypeittäin äidin/yksinhuoltajaisän iän mukaan 2016

Kuvio 5B. Lapsiperheet tyypeittäin äidin/yksinhuoltajaisän iän mukaan 2016, suhteellinen jakauma

3.2 Uusperheiden vanhemmista 48 prosenttia naimisissa

Uusperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa on alle 18-vuotias vain toisen puolison lapsi, eli lapsi on tavallaan saanut uuden sosiaalisen vanhemman. Arkikielessä kuulee käsitettä käytettävän väljemmin: erilaisista erojen seurauksena syntyneistä viikonloppuperheistä puhutaan uusperheinä. Perhetilastot joudutaan

kuitenkin tekemään lapsen vakinaisen asuinpaikan mukaan. Samaa lasta ei voida tilastoida kahteen perheeseen. Eronneet isät ja äidit, joiden luona on lapsia vain viikonloppuisin ja lomalla, jäävät perhetilaston ulkopuolelle, elleivät ole perustaneet uutta perhettä.

Uusperheitä on 51 600 eli yhdeksän prosenttia kaikista lapsiperheistä. Uusperheiden määrä on kasvanut hitaasti siitä lähtien kun niistä vuonna 1990 tehtiin ensimmäiset tilastot, mutta viimeisten kymmenen vuoden aikana uusperheiden määrä on pysynyt jokseenkin samalla tasolla, joinain vuosina jopa hieman vähentynyt. Vuodesta 2015 uusperheiden pieneni 615 perheellä.

Yleensä uusperheen lapsi on äidin lapsi, joka on saanut uuden sosiaalisen isän. Uusperheiden vanhemmista 48 prosenttia on naimisissa keskenään ja 52 prosenttia on avoliitossa. Jos perheeseen on syntynyt yhteinenkin lapsi, ovat vanhemmat tavallisimmin menneet naimisiin, mutta muuten uudet puoliset asuvat enimmäkseen avoliitossa. Perheitä, joissa asuu vakituisesti "sinun, minun ja meidän lapsia" on edelleen melko vähän, tällaisia perheitä on 928.

Taulukko 6. Uusperheet 1990–2016

Vuosi	Yhteensä	Aviopari	Avopari	Uusperheiden osuus lapsiperheistä, %	Äidin lapset	Isän lapset	Yhteiset lapset	Alle 18-v. lapsia uusperheissä	Ei yhteisten lasten osuus kaikista lapsista, %	Uusperheiden alle 18-v. lasten osuus kaikista lapsista, %
1990	44 426	21 808	22 618	6,9	50 713	7 443	30 089	88 245	5,1	7,8
1995	42 460	19 197	23 263	6,6	50 322	7 637	29 242	87 201	5,0	7,6
2000	47 288	21 315	25 973	7,7	58 550	8 541	30 931	98 022	6,0	8,8
2005	52 204	24 722	27 482	8,8	66 228	9 746	32 465	108 439	7,0	10,0
2010	53 265	26 612	26 653	9,1	66 508	10 417	33 057	109 982	7,2	10,3
2011	53 361	26 698	26 663	9,2	66 423	10 473	33 169	110 065	7,2	10,4
2012	53 018	26 838	26 180	9,2	65 873	10 519	33 263	109 655	7,2	10,4
2013	52 709	26 316	26 393	9,2	65 196	10 761	33 611	109 568	7,2	10,4
2014	52 207	25 673	26 534	9,1	64 859	10 720	33 588	109 167	7,2	10,3
2015	52 251	25 266	26 985	9,1	64 810	10 901	33 513	109 224	7,2	10,4
2016	51 636	24 877	26 759	9,1	64 280	11 045	33 096	108 421	7,2	10,3

3.3 Kaksilapsisten perheiden määrä hieman kasvanut

Perheiden lapsimääriä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon perheen elinvaihe. Tilastoissa ovat esimerkiksi yksilapsisina perheet, joilla vasta esikoinen on syntynyt. Samoin yksilapsisina ovat perheet, joilla enää nuorin lapsi asuu kotona. Perhetilastossa on kuvattu tietyn hetken poikkileikkaustilanne, eli minkä kokoisia perheitä maassa tietyllä hetkellä on, ei sitä, mikä on perheen lopullinen lapsiluku. Näin ollen eri ajankohtia on vaikea vertailla väestön ikärakenteen epätasaisuuden vuoksi.

Selvin muutos perheiden lapsimäärissä pitkällä aikavälillä on vähintään nelilapsisten perheiden määrän ja suhteellisen osuuden putoaminen 1960-luvulta lähtien (taulukko 7). 1980-luvun puolenvälin jälkeen vähintään nelilapsisten perheiden määrä alkoi kasvaa, joskin 2000-luvulla kasvu on ollut hidasta. Yksilapsisten perheiden määrä on vähentynyt tasaisesti. Sen sijaan kaksilapsisten perheiden määrän vähentyminen on pysähtynyt, määrä on hieman jopa suurentunut. Vähintään nelilapsisten perheiden määrä pysyi vuonna 2016 samalla tasolla kuin edellisvuonna. Perheitä, joissa on vähintään 10 alaikäistä lasta, oli vuoden 2016 lopussa 449.

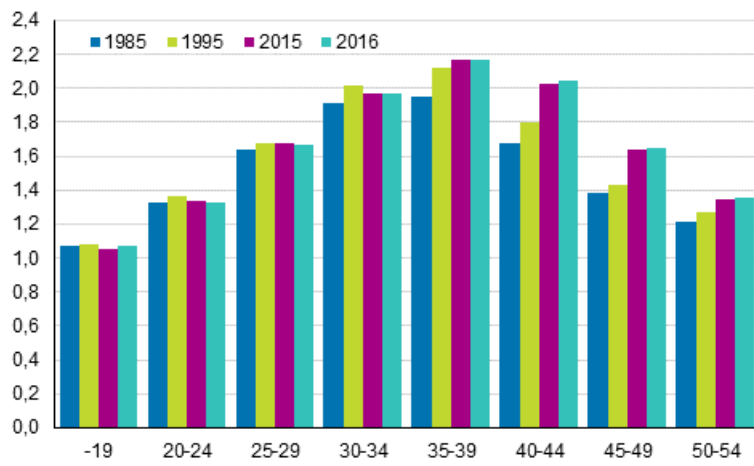
Taulukko 7. Lapsiperheiden lapsiluku 1950–2016

Vuosi	Perheitä yhteensä	Perheiden lapsiluku				Alle 18-v. lapsia keskimäärin
		1	2	3	4 -	
1950	599 329	234 682	173 092	95 100	96 455	2,24
1960	678 046	253 285	202 408	112 446	109 907	2,27
1970	677 035	287 649	222 276	100 358	66 752	1,99
1980	688 732	333 812	264 944	70 100	19 876	1,69
1990	640 637	286 549	250 317	81 163	22 608	1,77
2000	612 627	268 369	230 758	85 025	28 475	1,82
2005	591 528	255 549	225 879	81 775	28 325	1,83
2010	582 360	254 551	222 596	76 860	28 353	1,83
2011	580 547	253 995	221 643	76 367	28 542	1,83
2012	578 409	252 986	220 806	75 969	28 648	1,83
2013	575 683	250 318	220 656	75 725	28 984	1,84
2014	573 566	247 882	220 487	76 033	29 164	1,84
2015	571 470	245 871	220 610	75 844	29 145	1,84
2016	569 676	244 159	220 801	75 489	29 227	1,85
%						
1950	100,0	39,2	28,9	15,9	16,1	..
1960	100,0	37,4	29,9	16,6	16,2	..
1970	100,0	42,5	32,8	14,8	9,9	..
1980	100,0	48,5	38,5	10,2	2,9	..
1990	100,0	44,7	39,1	12,7	3,5	..
2000	100,0	43,8	37,7	13,9	4,6	..
2005	100,0	43,2	38,2	13,8	4,8	..
2010	100,0	43,7	38,2	13,2	4,9	..
2011	100,0	43,8	38,2	13,2	4,9	..
2012	100,0	43,7	38,2	13,1	5,0	..
2013	100,0	43,5	38,3	13,2	5,0	..
2014	100,0	43,2	38,4	13,3	5,1	..
2015	100,0	43,0	38,6	13,3	5,1	..
2016	100,0	42,9	38,8	13,3	5,1	..

Lapsiperheen keskimääräistä lapsilukua ei voi suoraan vertailla eri ajankohtina, koska eri perhevaiheessa olevien ikäluokkien suuruudet vaihtelevat. Sekään ei anna suoraan aivan yksiselitteistä tietoa, sillä synnytyksikä on kohonnut jatkuvasti. 2000-luvulla lapsiperheiden keskimääräinen lapsiluku on pysynyt lähes ennallaan.

Viime aikojen kehitys tulee esiin kuviossa 6, jossa on äidin iän mukaan laskettu keskimääräinen alaikäisten kotona asuvien lasten määrä. Synnyttäjien vanheneminen näkyy siten, että yli 40-vuotiailla äideillä on saman verran lapsia kussakin ikäryhmässä kuin edellisessä vuonna ja selkeästi enemmän kuin vuonna 1995. Alle 35-vuotiailla äideillä on puolestaan saman verran tai hieman vähemmän lapsia kuin 1990-luvun puolivälissä.

Kuvio 6. Lapsiperheiden keskimääräinen lapsiluku iän mukaan 1985, 1995, 2015 ja 2016

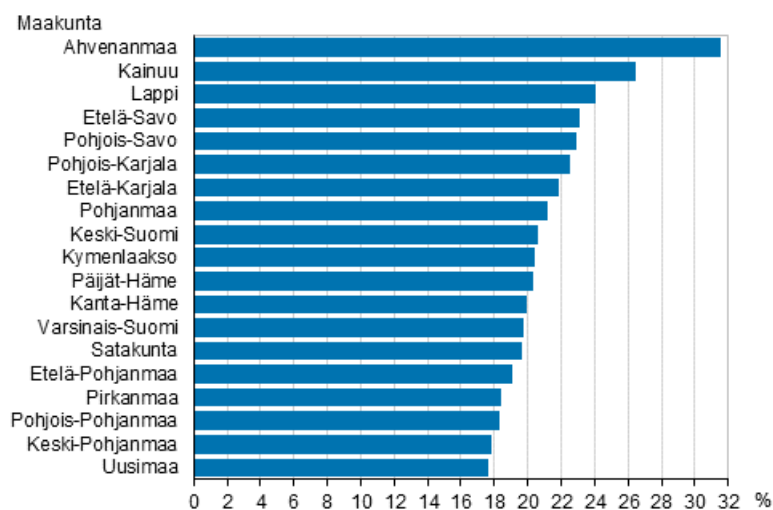

4. Perhetyyppien yleisyys vaihtelee maakunnittain

4.1 Avopariperheitä eniten Ahvenanmaalla ja Kainuussa

Aviopariperhe on tavallisin lapsiperhetyyppi kaikissa maakunnissa, vaikka selviä erojakin on havaittavissa. Eroihin vaikuttavat avopari- ja yhden vanhemman perheiden yleisyys maakunnissa. Suhteellisesti eniten avopareja on Ahvenanmaalla, Kainuussa ja Lapissa. Ahvenanmaalla 32 prosenttia lapsiperheistä on avoparien perheitä, Kainuussa 27 ja Lapissa 24 prosenttia. Maan pienin avopariperheiden osuus on Uudellamaalla, missä se on 18 prosenttia.

Kuvio 7. Avopariperheiden osuus lapsiperheistä maakunnittain 2016

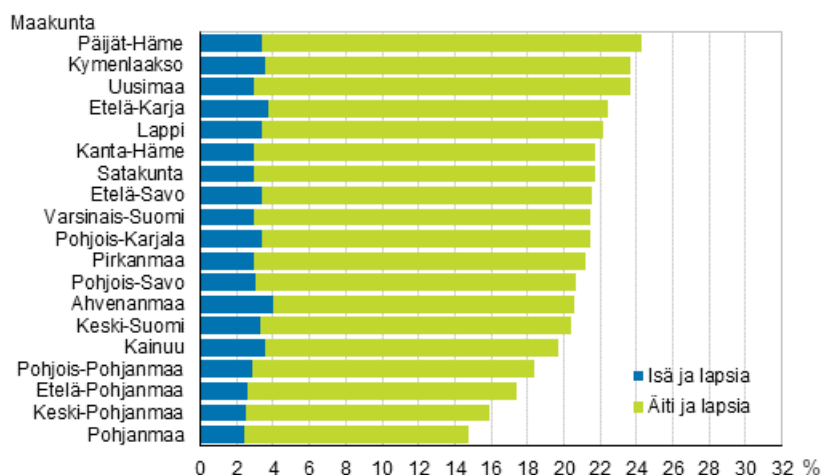

Kuntatasolla tarkastellen Ahvenanmaan kunnat sijoittuvat avoparien yleisyydessä kärkipäähän. Manner-Suomen kärjessä taas on Pelkosenniemi, jonka lapsiperheistä 37 prosenttia on avoparien perheitä. Pelkosenniemen jälkeen suhteellisesti eniten avoparien perheitä on Luhangassa (35 %). Manner-Suomessa suhteellisesti vähiten avoparien lapsiperheitä on Luodon kunnassa, seitsemän prosenttia.

4.2 Pohjanmaan maakunnissa suhteellisesti vähiten yhden vanhemman perheitä

Yhden vanhemman lapsiperheiden yleisyydessä on myös selvää alueittaista vaihtelua. Pohjanmaan maakunnassa yhden vanhemman perheitä on suhteellisesti vähiten, 15 prosenttia lapsiperheistä (kuviot 8). Eniten yhden vanhemman lapsiperheitä on Päijät-Hämeessä (24,2 %), Kymenlaaksossa (23,7 %) ja Uudellamaalla (23,7 %).

Kuvio 8. Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä maakunnittain 2016

Maakuntien välinen vaihtelu yhden vanhemman lapsiperheiden osuudessa johtuu enimmäkseen äiti ja lapsia -perheiden erilaisista osuuksista. Isä ja lapsia -perheiden osuus lapsiperheistä on kaikissa maakunnissa 2-4 prosenttia. Suurimmat osuudet ovat Ahvenanmaalla (4,0 %), Etelä-Karjalassa (3,8 %) ja Kainuussa (3,6 %).

Kuntatasolla yhden vanhemman lapsiperheitä on suhteellisesti eniten Manner-Suomen kunnista Harjavallassa, (28,2 %), Hartolassa (28,0 %) ja Helsingissä (27,8 %). Monissa Ahvenanmaan kunnissa prosentiosuudet ovat myös korkeita, mutta suuri osa kunnista on niin pieniä että jo muutaman perheen tyyppin muutos saattaa muuttaa prosentiosuuksia paljon. Maarianhaminassa yhden vanhemman perheiden osuus on 27 prosenttia.

Suhteellisesti vähiten yhden vanhemman lapsiperheitä on Manner-Suomessa Luodossa (4,6 %) ja Pedersören kunnassa (6,5 %).

Luotoa voitaneen pitää Suomen perherakenteeltaan perinteisimpänä kuntana, koska siellä yhden vanhemman lapsiperheiden osuus (4,6 %) on maan pienin ja vastaavasti avioparien suurin (88,9 %). Lisäksi lapsiperheen keskimääräinen kotona asuvien alaikäisten määrä on Luodossa maan yhdeksänneksi korkein, 2,7. Eniten perheissä asuu alaikäisiä lapsia Lumijoella, Perhossa ja Sievissä, keskimäärin 3,0. Koko maan keskiarvo on 1,8.

5. 64 prosenttia lapsista elää avioparin perheessä

Lapsiperheitä voidaan tarkastella myös pitämällä yksikkönä perheen sijasta lasta. Tulokset ovat tällöin hieman erilaisia. Esimerkiksi 59 prosenttia lapsiperheistä on avioparien perheitä, mutta 64 prosenttia lapsista asuu avioparien perheissä, koska niissä on keskimäärin enemmän lapsia kuin avoparien ja yhden vanhemman perheissä. Kahden vanhemman perheessä (eli kun lukuun lisätään avoparien ja rekisteröityjen parien lapset) asuu 81 prosenttia alaikäisistä lapsista.

Taulukko 8. Alle 18-vuotiaat lapset perhetyypeittäin 1985–2016

Vuosi	Yhteensä	Aviopari	Rekisteröity parisuhde	Avopari	Äiti	Isä
1985	1 136 027	959 580	..	61 386	102 413	12 648
1990	1 135 686	916 855	..	91 164	113 184	14 483
1995	1 150 562	858 255	..	125 222	148 706	18 379
2000	1 116 687	777 447	..	156 411	162 544	20 285
2005	1 084 865	727 638	131	172 898	162 875	21 323
2010	1 064 470	704 953	397	175 563	161 427	22 130
2011	1 061 710	701 396	500	175 981	161 575	22 258
2012	1 058 664	697 517	597	176 104	162 035	22 411
2013	1 056 606	691 581	672	178 899	162 836	22 618
2014	1 055 763	685 150	797	181 515	165 203	23 098
2015	1 053 444	677 854	938	183 463	167 618	23 571
2016	1 051 285	669 773	1 014	184 914	171 323	24 261
%						
1985	100,0	84,5	..	5,4	9,0	1,1
1990	100,0	80,7	..	8,0	10,0	1,3
1995	100,0	74,6	..	10,9	12,9	1,6
2000	100,0	69,6	..	14,0	14,6	1,8
2005	100,0	67,1	0,0	15,9	15,0	2,0
2010	100,0	66,2	0,0	16,5	15,2	2,1
2011	100,0	66,1	0,1	16,6	15,2	2,1
2012	100,0	65,9	0,1	16,6	15,3	2,1
2013	100,0	65,5	0,1	16,9	15,4	2,1
2014	100,0	64,9	0,1	17,2	15,6	2,2
2015	100,0	64,3	0,1	17,4	15,9	2,2
2016	100,0	63,7	0,1	17,6	16,3	2,3

5.1 Yli kolmanneksella lapsella ainakin kaksi sisarusta

Vaikka 43 prosenttia lapsiperheistä oli vuoden 2016 lopussa yksilapsisia, perheiden lapsista oli samanaikaisesti ainoita lapsia vain 23 prosenttia. Näistä lapsista useilla ainoana lapsena olo on vain tilapäistä, sillä osa tulee saamaan sisaruksen myöhemmin. Osalla lapsista vanhempi sisarus on jo täyttänyt 18 vuotta tai muuttanut pois kotoa.

Vuoden 2016 lopussa 42 prosenttia lapsista eli yhden sisaruksen kanssa ja 35 prosentilla lapsista oli ainakin kaksi sisarusta kotonaan. Vuonna 1985 vain 27 prosentilla lapsista oli vähintään kaksi sisarusta kotona.

Taulukko 9. Lapset perheen alaikäisten lasten määrän mukaan 1985–2016

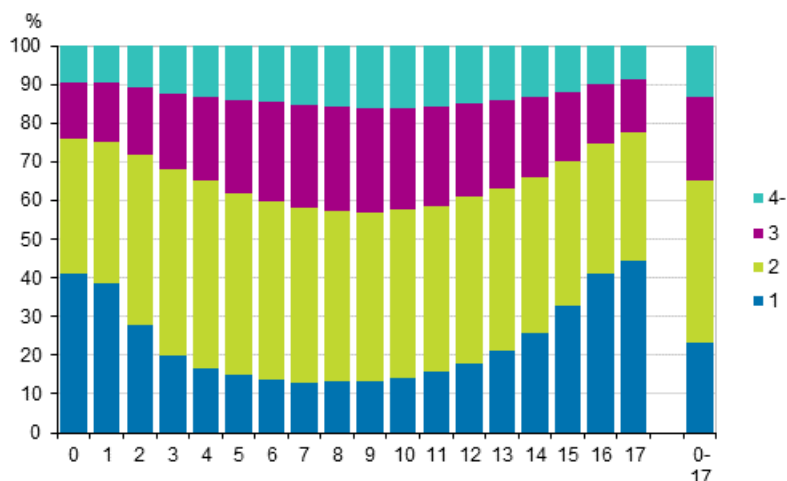
Vuosi	Yhteensä	Perheen alaikäisten lasten määrä			
		1	2	3	4 -
1985	1 136 027	306 784	518 206	221 211	89 826
1990	1 135 751	286 529	500 680	243 504	105 038
1995	1 150 562	284 915	484 092	257 283	124 272
2000	1 116 687	268 369	461 516	255 075	131 727
2005	1 084 865	255 549	451 758	245 325	132 233
2010	1 064 470	254 551	445 192	230 580	134 147
2011	1 061 710	253 995	443 286	229 101	135 328
2012	1 058 664	252 986	441 612	227 907	136 159
2013	1 056 606	250 318	441 312	227 175	137 801
2014	1 055 763	247 882	440 974	228 099	138 808
2015	1 053 444	245 871	441 220	227 532	138 821
2016	1 051 285	244 159	441 602	226 467	139 057
%					
1985	100,0	27,0	45,6	19,5	7,9
1990	100,0	25,2	44,1	21,4	9,2
1995	100,0	24,8	42,1	22,4	10,8
2000	100,0	24,0	41,3	22,8	11,8
2005	100,0	23,6	41,6	22,6	12,2
2010	100,0	23,9	41,8	21,7	12,6
2011	100,0	23,9	41,8	21,6	12,7
2012	100,0	23,9	41,7	21,5	12,9
2013	100,0	23,7	41,8	21,5	13,0
2014	100,0	23,5	41,8	21,6	13,1
2015	100,0	23,3	41,9	21,6	13,1
2016	100,0	23,2	42,0	21,5	13,2

Perhetilastojen poikkileikkauksellisuus havainnollistuu kuviossa 9, jossa on kuvattu perheiden lapset iän ja perheen lapsiluvun mukaan. Tässä ainoita lapsia määriteltäessä on otettu huomioon perheen kotona asuvat alle 18-vuotiaat lapset. Alle vuoden ikäisistä ainoita lapsia on 41 prosenttia, eli he ovat perheidensä esikoisia. Alimmillaan ainoiden lasten osuus ikäluokasta on 7–8-vuotiailla: heistä 13 prosenttia on ainoita lapsia.

Esikoisen ollessa noin 9-vuotias perheeseen on todennäköisesti jo syntynyt toinenkin lapsi. Toisaalta vanhempi sisarus on harvemmin täyttänyt 18 vuotta. Kun voidaan olettaa, että osalle 7–8-vuotiaista syntyy vielä sisarus ja osalla on jo kotoa lähtenyt sisarus, voidaan päätellä, että noin 10 prosenttia lapsista jää lopullisesti ainokaiseksi. Samaan tulokseen päädytään tarkastelemalla koko maan naisten lapsimääriä synnytettyjen lasten määrän mukaan.

Kuviosta 9 näkyy, että 9-vuotiailla perhe on suurimmillaan. Tämän ikäisistä noin 43 prosenttia asuu perheissä, joissa on vähintään kolme alaikäistä lasta.

Kuvio 9. Lapset iän ja perheen alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärän mukaan 2016

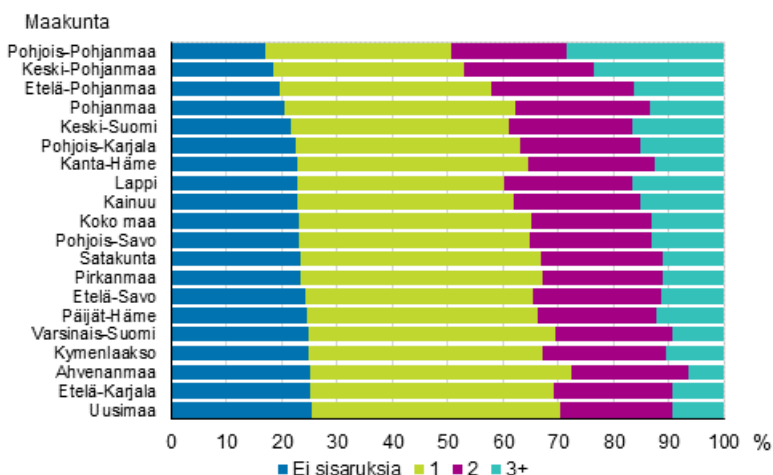

5.2 Pohjois-Pohjanmaalla sisarusmäärä suurin

Sisarusten määrissä on eroja myös alueittain. Alueilla joissa perheet ovat suurempia, useiden sisarusten kanssa asuvien lasten osuus on myös luonnollisesti suurempi kuin pienten perheiden alueilla. Pohjois-Pohjanmaalla 29 prosentilla lapsista on kolme tai enemmän kotona asuvaa alle 18-vuotiasta sisarusta. Sen sijaan Etelä-Karjalassa, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa vajaa kymmenes elää vähintään kolmen sisaruksen kanssa. Ahvenanmaalla vain kuusi prosenttia lapsista elää näin monen sisaruksen kanssa.

Pohjois-, Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla on myös pienimmät ilman sisarusia elävien lasten osuudet – alle 20 prosenttia. Ahvenanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Uudellamaalla useammalla kuin joka neljännellä lapsella ei ole kotona asuvia sisarusia.

Kuvio 10. Perheen alaikäisten sisarusten määrä maakunnittain 2016, %

Suomen kunnista suhteellisesti vähiten ilman sisarusia eläviä lapsia on Sievissä (8,5 %), Lumijoella (8,6 %) ja Tyrnävällä (8,6 %). Suhteellisesti eniten ilman sisarusia eläviä on Manner-Suomessa Pelkosenniellä (33,3 %), Helsingissä (30,1 %), Tervossa (29,7 %) sekä Turussa (29,5 %) ja Ahvenanmaan kunnista Sottungassa, Sundissa sekä Föglössä (yli kolmasosa).

Vähintään kolmen sisaruksen kanssa asuvia suurperheiden lapsia on suhteellisesti eniten Perhossa (55,8 %) ja Pyhännällä (54,7 %). Lisäksi myös Lumijoella, Sievissä, Ranualla ja Merijärvellä yli puolet lapsista asuu vähintään nelilapsisessa perheessä. Lapsia, jotka asuvat vähintään kolmen sisaruksen kanssa, on

luonnollisesti suhteellisesti eniten kunnissa, joissa lapsiperheiden koko on suurin (Luku 4.2). Suhteellisesti vähiten vähintään kolmen sisaruksen kanssa eläviä lapsia on Ahvenanmaan Brändössä, Hammarlandissa, Sottungassa ja Lemlandissa, joissa osuus vaihtelee nolasta neljään prosenttiin. Manner-Suomessa vähintään kolmen sisaruksen kanssa eläviä on suhteellisesti vähiten Kustavissa (4,1 %), Närpiössä (5,1 %) ja Korsnäsissä (5,4 %).

5.3 Seitsemän prosenttia lapsista saanut uuden sosiaalisen vanhemman

Uusperheissä kasvaa kaikkiaan 108 400 alle 18-vuotiasta lasta, 10 prosenttia kaikista lapsista. Uusperheessä kasvavien lasten määrä pieneni hieman edellisestä vuodesta ja suhteellinen osuus pysyi lähes samana. Näistä puolisosoiden yhteisiä lapsia on 33 100, eli lapsi on syntynyt perheeseen, jossa on ennestään vain äidin ja/tai vain isän lapsia. Uusperheistä 45 prosenttia on sellaisia, että perheeseen on syntynyt myös yhteisiä lapsia. Varsinaisia uusperheen lapsia, eli lapsia, jotka ovat saaneet uuden sosiaalisen vanhemman, on 75 300 eli seitsemän prosenttia kaikista lapsista. Näistä lapsista 64 300 on äidin perheeseen tuomia lapsia ja 11 000 isän.

5.4 Kahdeksan prosenttia lapsista ulkomaalaistaustaisia

Tilastokeskus otti vuoden 2012 aikana käyttöön uuden syntyperäluokituksen. Suomalaistaustaisia ovat henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa. Suomalaistaustaisia ovat myös ne henkilöt, joiden vanhemmista ei ole tietoa, mutta joiden äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame. Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmista ei ole tietoa. Syntyperäluokituksen avulla on helposti eriteltävissä ensimmäisen (ulkomailla syntyneet) ja toisen (Suomessa syntyneet) polven ulkomaista syntyperää olevat henkilöt. Seuraavassa on tarkastelukohteena kaikki Suomen väestöön kuuluvat lapset.

Edellä mainituilla perusteilla kaikista alaikäisistä lapsista 80 900 eli kahdeksan prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia vuoden 2016 lopussa. Vuoden aikana ulkomaalaistaustaisten alaikäisten lasten määrä on kasvanut lähes seitsemällä tuhannella. Vuonna 1990 ulkomaalaistaustaisia alaikäisiä lapsia oli 3 500.

Ensimmäisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli vuoteen 2003 saakka enemmän kuin toisen polven, mutta seuraavana vuonna toisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli hieman enemmän eli 51 prosenttia. Vuoden 2016 lopussa toisen polven ulkomaalaistaustaisia lapsia oli 60 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista lapsista. Viime vuosina suhdeluku on pysynyt lähes samalla tasolla.

6. Lapsen asemassa olevien nuorten osuus pieneni hieman

Lasten kotoa lähdön muuttumisesta on vaikeaa saada tarkkaa kuvaa, koska aikaisemmin opiskelijoita ei otettu vakituisesti asumaan opiskelupaikkakunnille. He olivat virallisesti kirjoilla vanhempiensa luona. Vuoden 1994 kesäkuussa tuli voimaan laki, joka oikeutti jokaisen valitsemaan virallisen asuinkuntansa. Muuttoliiketilastoihin lain muutos vaikutti vuosikymmenen loppuun asti kuitenkin vaimeten loppua kohden.

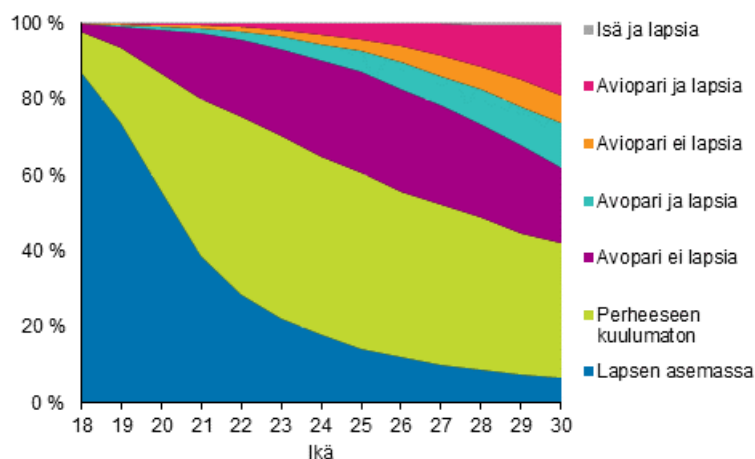
Lasten kotoa lähtöä kuvataan seuraavaksi perheessä lapsen asemassa olevien määrällä. Perheen lapsi voi tosin jäädä kotiin asumaan ja tuoda puolison kanssaan asumaan tai saada lapsen, jolloin nuori perheenperustaja ei ole tilastoissa enää vanhempiensa perheessä lapsen asemassa, vaan omassa perheessään aikuisena. Tällainen asumismuoto on tosin erittäin harvinainen Suomessa. Jo ennen kotikuntalakia vuodesta 1985 vuoteen 1993 lapsen asemassa olevien prosenttiosuus nuorisosta putosi jyrkästi. Myös lain voimaantulon jälkeen heidän osuutensa edelleen pieneni vuoteen 2013 asti, minkä jälkeen prosenttiosuus suureni kahdella kymmenyksellä. Vuonna 2016 lapsen asemassa olevien nuorten suhteellinen osuus ikäryhmästä pieneni hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 10. Lapsen asemassa olevat 20–24-vuotiaat nuoret 1985–2016

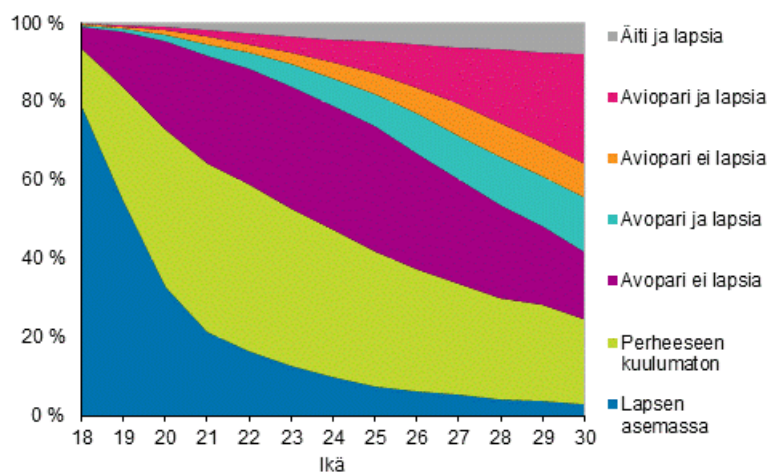
Vuosi	20–24-vuotiaita			Asuu vanhempiensa luona			Vanhempien luona asuvien osuus kaikista, %		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
1985	377 267	192 738	184 529	203 186	126 280	76 906	53,9	65,5	41,7
1990	343 608	175 039	168 569	165 754	103 971	61 783	48,2	59,4	36,7
1995	305 051	156 008	149 043	126 448	79 642	46 806	41,5	51,0	31,4
2000	327 230	167 084	160 146	109 510	70 895	38 615	33,5	42,4	24,1
2005	333 936	170 710	163 226	96 473	63 875	32 598	28,9	37,4	20,0
2010	327 780	167 817	159 963	85 967	56 185	29 782	26,2	33,5	18,6
2011	332 881	170 256	162 625	85 742	55 810	29 932	25,8	32,8	18,4
2012	339 758	173 775	165 983	85 892	56 027	29 865	25,3	32,2	18,0
2013	340 871	174 276	166 595	85 676	55 532	30 144	25,1	31,9	18,1
2014	342 086	174 762	167 324	86 739	56 113	30 626	25,3	32,1	18,3
2015	339 216	173 332	165 884	85 797	55 361	30 436	25,3	31,9	18,3
2016	335 040	171 797	163 243	83 774	54 126	29 648	25,0	31,5	18,2

Nuoret naiset lähtevät kotoa aikaisemmin kuin nuoret miehet. Nykyään 68 prosenttia naisista on lähtenyt kotoa 20-vuotiaana, miehistä 45 prosenttia. Miesten osuus suureni vajaalla prosenttiyksiköllä edellisvuodesta ja naisten osuus pysyi ennallaan.

Kuvio 11. 18–30-vuotiaat miehet perheeseen mukaan 2016

Kuvio 12. 18–30-vuotiaat naiset perheaseman mukaan 2016

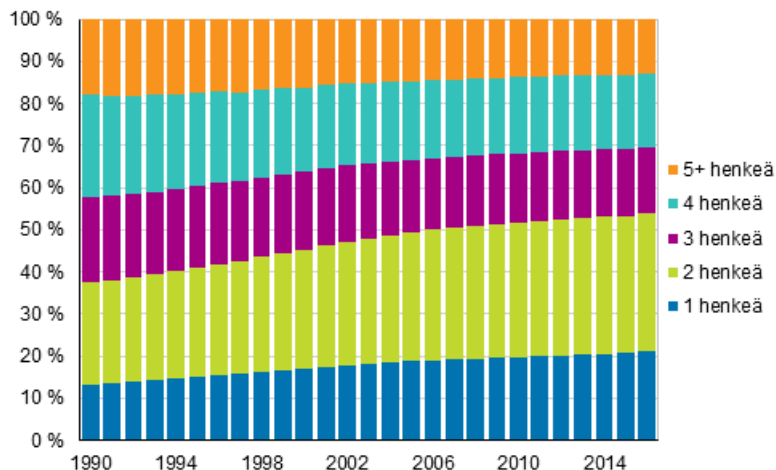

Suomessa on 54 000 henkilöä, jotka ovat täyttäneet 30 vuotta ja ovat perheessään lapsen asemassa. Heistä 75 prosenttia on miehiä. Tällaisten lapsen asemassa olevien vähintään 30-vuotiaiden henkilöiden määrä on kuitenkin vähentynyt edellisvuodesta.

7. Yksinasuminen on tyypillisempää naisille

Yksinasuvien osuus koko väestöstä on kasvanut vähitellen kahden vuosikymmenen takaisesta 16 prosentista nykyiseen 21 prosenttiin. Noin kolmannes väestöstä asuu kahden hengen asutokunnissa. Vähintään viiden hengen asutokuntia on 13 prosenttia.

Kuvio 13. Asutokuntaväestö asutokunnan koon mukaan 1990–2016

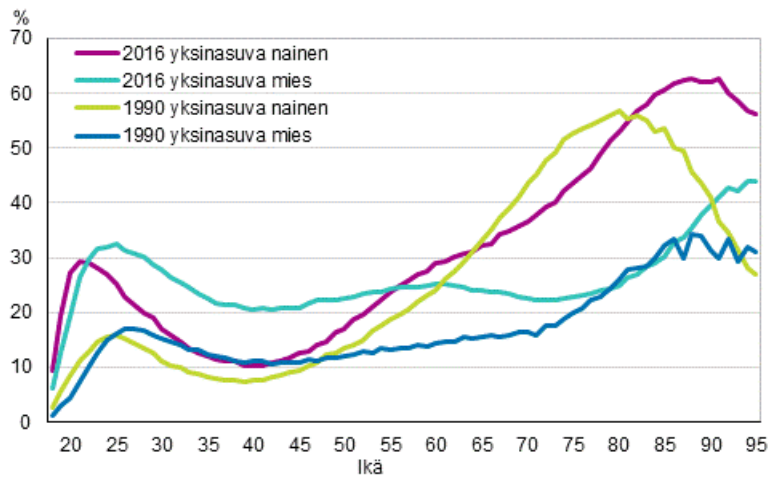

Kaiken kaikkiaan naiset asuvat miehiä useammin yksin. 18 vuotta täyttäneistä naisista 27 prosenttia asuu yksin, miehistä 24 prosenttia. Yksinasuminen jakautuu iän suhteen miehillä ja naisilla hieman eri tavoin. Naisten elämänkaarella yksinasumisessa on enemmän vaihtelua kuin miehillä. Vähän yli parikymppisenä useampi kuin joka neljäs nainen asuu yksin, minkä jälkeen yksin asumisen todennäköisyys laskee. Kaikkein todennäköisintä yksin asuminen on vanhana: 80 vuotta täyttäneistä naisista yli puolet asuu yksin. Harvinaisinta naisten yksinasuminen on ikäryhmissä 39–41, jolloin yksin asuu joka kymmenes nainen.

Kuten nuorista naisista, myös nuorista miehistä yli neljäsosa asuu yksin. Miesten yksinasuminen ei kuitenkaan vähene nuorena aikuisuudessa yhtä paljon kuin naisten yksinasuminen. Alimmillaan yksinasuvien miesten osuus on ikäryhmissä 39–45, jolloin hieman yli viidennes miehistä asuu yksin. Yksinasuvien miesten osuus pysyy reilussa viidenneksessä lähes kahdeksaankymmeneen ikävuoteen asti. Tämän jälkeen yksinasuvien osuus kasvaa. Kaikkein vanhimmissakin ikäryhmissä vajaa puolet miehistä asuu yksin.

Vuoden 1990 jälkeen miesten yksinasuminen on yleistynyt lähes kaikissa ikäryhmissä, erityisesti työikäisillä ja yli 90-vuotiailla. Naisilla yksinasuminen on yleistynyt erityisesti alle 25-vuotiailla ja yli 85-vuotiailla. 65–80-vuotiailla naisilla yksinasuminen on nyt harvinaisempaa kuin vuonna 1990. Määrällisesti suurimmat yksinasujien ryhmät sukupuolittain ovat 69-vuotiaat naiset, 14 200 henkeä, ja 25-vuotiaat miehet, 11 700 henkeä.

Kuvio 14. Yksinasuvien miesten ja naisten osuus ikäluokasta 1990 ja 2016

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Perheväestö ja perheen keskikoko 1950–2016

Vuosi	Perheiden määrä	Perheväestö	Kokoväestö	Perheväestön osuus, %	Perheen keskikoko
1950	930 572	3 457 474	4 029 803	85,8	3,7
1960	1 036 270	3 855 037	4 446 222	86,7	3,7
1970	1 153 878	3 986 005	4 598 336	86,7	3,5
1980	1 278 102	4 023 091	4 787 778	84,0	3,1
1990	1 365 341	4 101 922	4 998 478	82,1	3,0
2000	1 401 963	4 053 850	5 181 115	78,2	2,9
2005	1 426 002	4 037 753	5 255 580	76,8	2,8
2006	1 431 376	4 039 944	5 276 955	76,6	2,8
2007	1 437 709	4 045 561	5 300 484	76,3	2,8
2008	1 444 386	4 051 662	5 326 314	76,1	2,8
2009	1 450 488	4 059 511	5 351 427	75,9	2,8
2010	1 455 073	4 065 168	5 375 276	75,6	2,8
2011	1 460 570	4 069 930	5 401 267	75,4	2,8
2012	1 465 733	4 075 094	5 426 674	75,1	2,8
2013	1 471 085	4 081 903	5 451 270	74,9	2,8
2014	1 473 666	4 084 001	5 471 753	74,6	2,8
2015	1 475 335	4 080 544	5 487 308	74,4	2,8
2016	1 475 583	4 072 565	5 503 297	74,0	2,8

Liitetaulukko 2. Ruotsinkieliset perheet tyyppin, puolisoiden/vanhempien iän ja lapsiluvun mukaan 31.12.2016

Perhetyyppi	Perheitä yhteensä	Lapsiperheitä					Henkilöitä perheissä	Lapsen asemassa olevia	
		Yhteensä	Perheet, alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä					Yhteensä	Alle 18-vuotiaita
			1	2	3	4 -			
Perheitä yhteensä	54 582	20 163	8 112	8 300	2 981	770	150 952	49 648	37 177
Aviopari ilman lapsia	20 789	-	-	-	-	-	41 578	-	-
Aviopari ja lapsia	15 048	11 195	3 468	4 958	2 145	624	60 079	29 983	22 725
Avopari ilman lapsia	6 057	-	-	-	-	-	12 114	-	-
Avopari ja lapsia	4 828	4 275	1 911	1 856	444	64	17 893	8 237	7 223
Äiti ja lapsia	6 137	3 839	2 169	1 250	347	73	15 277	9 140	6 021
Isä ja lapsia	1 723	854	564	236	45	9	4 011	2 288	1 208

Liitetaulukko 3. Avioparit miehen ja vaimon avioliiton järjestysnumeron mukaan 31.12.2016

Perhetyyppi ja miehen avioliiton järjestysnumero	Yhteensä	Naisen avioliiton järjestysnumero				
		1	2	3	4 -	Tuntematon
Kaikki avioparit	947 729	827 168	106 508	11 185	1 571	1 297
1	821 496	765 707	50 622	3 916	528	723
2	110 925	55 425	48 967	5 702	736	95
3	11 971	4 370	6 050	1 319	223	9
4 -	1 630	516	788	242	83	1
Tuntematon	1 707	1 150	81	6	1	469
Aviopari ilman lapsia	529 697	450 357	69 061	8 101	1 218	960
1	449 693	417 538	28 678	2 562	384	531
2	69 357	29 204	35 213	4 293	583	64
3	8 182	2 448	4 508	1 040	178	8
4 -	1 169	298	596	202	72	1
Tuntematon	1 296	869	66	4	1	356
Aviopari ja lapsia	418 032	376 811	37 447	3 084	353	337
1	371 803	348 169	21 944	1 354	144	192
2	41 568	26 221	13 754	1 409	153	31
3	3 789	1 922	1 542	279	45	1
4 -	461	218	192	40	11	0
Tuntematon	411	281	15	2	-	113

Liitetaulukko 4. Perheet puolisoiden/vanhempien kielen mukaan 31.12.2016

Vaimon/äidin kieli	Yhteensä	Miehen/isän kieli									Perheessä ei isää
		Suomi	Ruotsi	Venäjä	Viro	Thai	Arabia	Kiina	Englanti	Muu ja tuntematon	
Kaikki perheet	1 475 583	1 176 530	74 958	13 766	8 199	258	4 719	1 979	6 440	37 275	151 459
Suomi	1 278 006	1 100 370	24 544	1 667	1 444	115	1 564	187	4 705	13 275	130 135
Ruotsi	72 968	18 455	46 722	47	56	12	82	9	411	1 037	6 137
Venäjä	26 140	8 645	389	11 164	716	1	79	9	95	1 009	4 033
Viro	12 756	3 368	208	278	5 599	0	53	1	43	345	2 861
Thai	5 551	4 569	264	10	23	106	5	3	10	63	498
Arabia	3 670	154	12	2	4	0	2 545	1	13	202	737
Kiina	3 498	1 333	66	11	6	2	3	1 643	39	124	271
Englanti	3 122	1 681	165	9	8	0	12	12	528	305	402
Muu ja tuntematon	37 921	9 319	865	361	127	18	212	79	457	20 098	6 385
Perheessä ei äitiä	31 951	28 636	1 723	217	216	4	164	35	139	817	-

Liitetaulukko 5. Lapsiperheet vanhempien kielen mukaan 31.12.2016

Äidin kieli	Yhteensä	Isän kieli									Perheessä ei isää
		Suomi	Ruotsi	Venäjä	Viro	Arabia	Thai	Somali	Kiina	Muu ja tuntematon	
Kaikki lapsiperheet	569 676	397 911	25 381	6 683	4 254	3 234	127	1 463	1 068	23 862	105 693
Suomi	471 766	363 793	8 148	569	618	765	60	61	70	8 754	88 928
Ruotsi	26 531	6 393	15 470	15	32	43	8	3	3	725	3 839
Venäjä	13 424	3 319	179	5 626	383	45	1	1	2	591	3 277
Viro	7 282	1 340	100	148	2 993	24	-	-	-	191	2 486
Arabia	3 010	76	5	1	3	2 093	-	6	-	159	667
Thai	2 715	2 075	113	2	8	4	42	-	2	33	436
Somali	2 614	20	3	1	2	5	-	1 331	-	19	1 233
Kiina	1 899	642	37	1	4	1	-	-	930	70	214
Muu ja tuntematon	23 271	5 026	472	179	51	134	12	13	41	12 730	4 613
Perheessä ei äitiä	17 164	15 227	854	141	160	120	4	48	20	590	-

Liitetaulukko 6. Perheet puolisoiden/vanhempien kansalaisuuden mukaan 31.12.2016

Vaimon/äidin kansalaisuus	Yhteensä	Miehen/isän kansalaisuus											Perheessä ei isää
		Suomi	Viro	Venäjä	Thaimaa	Kiina	Ruotsi	Irak	Somalia	Vietnam	Ukraina	Muu ja tuntematon	
Kaikki perheet	1 475 583	1 270 706	8 655	6 447	200	1 480	2 685	1 633	634	700	821	30 163	151 459
Suomi	1 381 380	1 213 579	1 621	2 061	113	284	2 233	606	257	235	193	17 947	142 251
Viro	12 646	2 957	6 213	145	-	-	10	10	1	2	16	453	2 839
Venäjä	9 780	3 853	270	4 023	-	3	8	2	1	6	63	337	1 214
Thaimaa	4 904	4 344	16	3	78	1	8	-	1	2	-	38	413
Kiina	2 597	1 176	5	8	1	1 144	4	-	-	6	-	95	158
Ruotsi	1 816	1 230	1	-	-	3	291	8	2	-	-	41	240
Irak	1 594	386	1	-	-	-	1	865	-	-	-	23	318
Somalia	1 356	377	2	-	-	-	6	3	329	-	-	18	621
Vietnam	1 261	562	1	5	1	5	4	1	-	413	1	43	225
Ukraina	1 207	441	51	27	-	1	-	1	-	-	525	62	99
Muu ja tuntematon	25 091	10 937	253	77	4	23	48	65	9	9	19	10 566	3 081
Perheessä ei äitiä	31 951	30 864	221	98	3	16	72	72	34	27	4	540	-

Liitetaulukko 7. Lapsiperheet vanhempien kansalaisuuden mukaan 31.12.2016

Äidin kansalaisuus	Kaikki yhteensä	Isän kansalaisuus											Perheessä ei isää
		Suomi	Viro	Venäjä	Thaimaa	Kiina	Irak	Somalia	Ruotsi	Entinen Serbia ja Montenegro	Intia	Muu ja tuntematon	
Kaikki lapsiperheet	569 676	434 740	4 664	2 999	105	842	1 228	509	1 101	682	865	16 248	105 693
Suomi	516 577	405 759	757	1 015	67	160	387	196	925	319	207	9 199	97 586
Viro	7 515	1 258	3 425	65	-	-	2	-	5	2	3	250	2 505
Venäjä	4 596	1 429	135	1 813	-	-	1	-	4	-	5	187	1 022
Thaimaa	2 383	1 958	5	-	32	-	-	-	2	1	-	17	368
Kiina	1 432	589	3	1	-	663	-	-	2	-	3	36	135
Irak	1 323	287	1	-	-	-	727	-	1	-	1	14	292
Somalia	1 203	330	1	-	-	-	-	280	6	-	-	14	572
Ruotsi	839	535	-	-	-	1	3	1	77	1	-	21	200
Entinen Serbia ja Montenegro	763	239	-	-	-	-	-	-	1	328	-	56	139
Intia	748	79	-	-	-	-	-	-	2	-	627	4	36
Muu ja tuntematon	15 133	5 901	168	43	3	6	47	6	25	27	13	6 056	2 838
Perheessä ei äitiä	17 164	16 376	169	62	3	12	61	26	51	4	6	394	-

Liitetaulukko 8. Perheet puolisoiden/vanhempien syntymämaan mukaan 31.12.2016

Vaimon/äidin syntymävaltio	Yhteensä	Miehen/isän syntymävaltio											Perheessä ei isää
		Suomi	Entinen Neuvostoliitto	Viro	Ruotsi	Thaimaa	Kiina	Irak	Somalia	Venäjä	Entinen Jugoslavia	Muu ja tuntematon	
Kaikki perheet	1 475 583	1 239 038	13 344	8 353	9 884	336	1 844	3 011	1 746	1 226	2 726	42 616	151 459
Suomi	1 337 166	1 168 505	1 704	1 222	8 773	183	167	489	119	241	469	21 332	133 962
Entinen Neuvostoliitto	24 494	8 588	9 474	1 025	85	1	7	25	1	340	31	1 107	3 810
Viro	12 792	2 772	861	5 429	33	2	4	17	1	43	12	706	2 912
Ruotsi	11 064	8 511	13	6	376	1	1	9	2	1	9	275	1 860
Thaimaa	5 649	4 832	14	18	55	109	1	3	1	1	4	104	507
Kiina	3 377	1 339	11	5	17	3	1 562	3	1	5	1	177	253
Irak	2 923	55	-	4	3	-	1	2 097	1	-	-	132	630
Somalia	2 923	45	1	4	1	-	-	8	1 479	-	2	54	1 329
Venäjä	2 847	1 174	523	99	8	-	3	5	1	514	1	175	344
Entinen Jugoslavia	2 635	175	1	2	1	-	-	10	-	1	1 783	239	423
Muu ja tuntematon	37 762	13 076	501	336	198	32	67	244	62	70	359	17 388	5 429
Perheessä ei äitiä	31 951	29 966	241	203	334	5	31	101	78	10	55	927	-

Liitetaulukko 9. Lapsiperheet vanhempien syntymämaan mukaan 31.12.2016

Äidin syntymämaa	Yhteensä	Isän syntymämaa											Perheessä ei isää
		Suomi	Entinen Neuvostoliitto	Viro	Ruotsi	Thaimaa	Somalia	Irak	Kiina	Entinen Jugoslavia	Vietnam	Muu ja tuntematon	
Kaikki lapsiperheet	569 676	416 164	6 247	4 492	6 039	157	1 441	2 168	1 034	1 774	775	23 692	105 693
Suomi	489 705	381 280	700	523	5 307	87	67	230	63	225	54	10 385	90 784
Entinen Neuvostoliitto	12 015	3 292	4 439	480	45	1	-	20	3	23	1	782	2 929
Viro	7 801	1 212	425	3 118	19	1	-	5	-	8	5	415	2 593
Ruotsi	7 371	5 260	6	1	241	1	1	5	1	5	-	167	1 683
Thaimaa	2 769	2 180	5	4	32	45	-	2	-	3	6	48	444
Somalia	2 529	20	-0	2	-	-	1 277	3	-	1	-	38	1 188
Irak	2 327	24	-	2	2	-	1 164	-	-	-	-	94	563
Kiina	1 870	644	3	3	8	-	-	2	923	-	12	69	206
Entinen Jugoslavia	1 830	90	1	1	-	-	-	7	-	1 201	-	160	370
Vietnam	1 400	239	2	1	6	6	1	-	8	-	657	31	449
Muu ja tuntematon	22 895	6 146	528	198	109	12	46	172	16	282	10	10 892	4 484
Perheessä ei äitiä	17 164	15 777	138	159	270	4	48	81	20	26	30	611	-

Liitetaulukko 10. Perheet perhetyypin ja alle 18-vuotiaiden kotona asuvien lasten määrän mukaan 31.12.2016

Perhetyyppi	Yhteensä	Alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä				
		1	2	3	4	5 -
Perhetyypit yhteensä	569 676	244 159	220 801	75 489	18 555	10 672
Aviopari ja lapsia	334 861	118 083	140 814	53 489	13 508	8 967
Rekisteröity parisuhde	651	355	239	48	8	1
Avopari ja lapsia	111 307	55 531	41 811	10 985	2 303	677
Äiti ja lapsia	105 693	58 646	33 479	10 026	2 574	968
Isä ja lapsia	17 164	11 544	4 458	941	162	59
Suhteellinen jakauma %						
Perheitä yhteensä	100.0	42.9	38.8	13.3	3.3	1.9
Aviopari ja lapsia	100.0	35.3	42.1	16.0	4.0	2.7
Rekisteröity parisuhde	100.0	54.5	36.7	7.4	1.2	0.2
Avopari ja lapsia	100.0	49.9	37.6	9.9	2.1	0.6
Äiti ja lapsia	100.0	55.5	31.7	9.5	2.4	0.9
Isä ja lapsia	100.0	67.3	26.0	5.5	0.9	0.3

Liitetaulukko 11. Lapsiperheet alle 18-vuotiaiden lasten määrän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016

Alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä	Yhteensä	Perhetyppi				
		Avioparit	Rekisteröidyt parit	Avoparit	Äiti ja lapsia	Isä ja lapsia
Yhteensä	569 674	334 859	651	111 307	105 693	17 164
1	244 159	118 083	355	55 531	58 646	11 544
2	220 801	140 814	239	41 811	33 479	4 458
3	75 489	53 489	48	10 985	10 026	941
4	18 555	13 508	8	2 303	2 574	162
5	5 458	4 247	1	526	646	38
6	2 282	1 967	-	107	196	12
7	1 243	1 124	-	32	82	5
8	772	728	-	10	31	3
9	466	450	-	2	13	1
10	268	268	-	-	-	-
11	117	117	-	-	-	-
12	51	51	-	-	-	-
13	10	10	-	-	-	-
14	2	2	-	-	-	-
15	1	1	-	-	-	-

Liitetaulukko 12. Uusperheet perhekoostumuksen ja lapsiluvun mukaan 31.12.2016

Perhetyppi ¹⁾	Lasten määrä	Perheen lapset ovat						
		Yhteensä	Vain äidin	Vain isän	Äidin ja isän	Äidin ja yhteisiä	Isän ja yhteisiä	Äidin, isän ja yhteisiä
<i>Kaikki uusperheet²⁾</i>	Yhteensä	51 636	23 354	3 240	2 004	19 848	2 262	928
	1	18 237	15 282	2 456	499	-	-	-
	2	18 085	6 559	683	794	9 034	1 015	-
	3	10 409	1 275	86	466	7 414	851	317
	4	3 538	191	11	169	2 557	287	323
	5	991	33	3	59	630	76	190
	6-	376	14	1	17	213	33	98
<i>Aviopari</i>	Yhteensä	24 877	8 799	1 301	733	12 069	1 396	579
	1	6 876	5 882	994	-	-	-	-
	2	8 425	2 380	269	316	4 935	525	-
	3	6 191	451	30	266	4 679	571	194
	4	2 391	66	6	103	1 823	206	187
	5	697	12	2	37	458	64	124
	6-	297	8	-	11	174	30	74
<i>Avopari</i>	Yhteensä	26 759	14 555	1 939	1 271	7 779	866	349
	1	11 361	9 400	1 462	499	-	-	-
	2	9 660	4 179	414	478	4 099	490	-
	3	4 218	824	56	200	2 735	280	123
	4	1 147	125	5	66	734	81	136
	5	294	21	1	22	172	12	66
	6-	79	6	1	6	39	3	24

1) Lasten määrä = perheen alle 18-vuotiaiden määrä.

2) Uusperhe = lapsiperhe, jonka kaikki alaikäiset lapset eivät ole puolisoiden yhteisiä.

Liitetaulukko 13. Perheet lasten ikäryhmien ja perhetyypin mukaan 31.12.2016

Perheessä ikäryhmän lapsia	Yhteensä	Perhetyyppi					
		Kahden vanhemman perheet			Yhden vanhemman perheet		
		Yhteensä	Avoliitto ¹⁾	Avoliitto	Yhteensä	Äiti ja lapsia	Isä ja lapsia
0-2	148 787	131 958	87 062	44 896	16 829	16 235	594
0-3	186 838	163 182	110 123	53 059	23 656	22 602	1 054
0-6	284 285	239 667	168 476	71 191	44 618	41 431	3 187
0-16	544 462	429 346	321 085	108 261	115 116	99 704	15 412
0-17	569 676	446 819	335 512	111 307	122 857	105 693	17 164
0-24	656 818	507 235	386 771	120 464	149 583	125 274	24 309
0-29	676 505	520 206	398 288	121 918	156 299	130 009	26 290
0-79	725 432	542 022	418 701	123 321	183 410	151 459	31 951
3-4	113 927	96 864	72 611	24 253	17 063	15 853	1 210
3-6	197 648	164 522	124 405	40 117	33 126	30 347	2 779
5-6	116 901	97 074	75 923	21 151	19 827	17 971	1 856
5-14	372 282	290 912	229 359	61 553	81 370	70 299	11 071
7-8	116 611	95 155	76 333	18 822	21 456	18 984	2 472
7-10	198 187	158 839	127 035	31 804	39 348	34 521	4 827
7-12	261 207	206 063	164 788	41 275	55 144	47 868	7 276
7-15	343 569	265 160	212 495	52 665	78 409	66 908	11 501
7-17	396 335	301 813	242 617	59 196	94 522	79 550	14 972
9-12	194 955	153 535	124 827	28 708	41 420	35 799	5 621
13-15	151 674	115 855	96 179	19 676	35 819	30 130	5 689
16-17	106 344	79 492	67 017	12 475	26 852	21 985	4 867
18-20	107 058	80 598	69 053	11 545	26 460	20 846	5 614
18-24	147 418	109 242	93 725	15 517	38 176	29 307	8 869
18-29	168 540	123 355	106 229	17 126	45 185	34 294	10 891
21-24	52 343	38 329	33 364	4 965	14 014	10 262	3 752
25-29	26 108	18 039	16 077	1 962	8 069	5 787	2 282
30-34	13 257	8 572	7 770	802	4 685	3 353	1 332
35-39	8 721	5 176	4 831	345	3 545	2 554	991
40-49	14 430	6 834	6 530	304	7 596	5 951	1 645
50-	15 979	3 452	3 329	123	12 527	10 580	1 947

1) MI. rekisteröidyt parit.

Liitetaulukko 14. Perheiden 0–24-vuotiaat lapset perhetyypin mukaan sekä ottolapset iän mukaan 31.12.2016

Ikä	Kaikkien perheiden lapset	Perhetyyppi					Ottolapset	Uusperhe ²⁾		
		Aviopari ja lapsia	Rekisteröity parisuhde ja lapsia	Avopari ja lapsia ¹⁾	Äiti ja lapsia	Isä ja lapsia		Äidin lapsi	Isän lapsi	Yhteiset lapset
0	52 865	29 544	112	18 379	4 761	69	16	629	1	4 121
1	55 395	32 815	127	16 478	5 819	156	39	323	6	4 142
2	57 874	35 739	114	14 657	6 979	385	70	604	21	3 985
3	58 745	37 226	82	12 966	7 946	525	109	1 014	75	3 679
4	60 290	38 720	73	12 158	8 613	726	148	1 608	124	3 359
5	60 644	39 449	72	11 112	9 115	896	148	2 189	234	3 008
6	61 928	40 241	50	10 898	9 693	1 046	216	2 856	326	2 644
7	61 500	40 302	51	10 058	9 877	1 212	237	3 418	422	2 240
8	60 747	39 790	39	9 582	9 974	1 362	278	4 059	577	1 813
9	60 178	39 461	41	8 975	10 253	1 448	236	4 411	655	1 393
10	60 278	39 374	40	8 753	10 531	1 580	269	4 795	845	1 024
11	58 927	38 613	35	8 100	10 503	1 676	306	5 143	832	707
12	58 990	38 174	41	7 998	10 889	1 888	399	5 372	980	441
13	57 774	37 309	39	7 471	11 011	1 944	376	5 435	1 085	276
14	56 629	36 320	28	7 274	10 979	2 028	406	5 695	1 093	146
15	56 866	36 162	25	7 034	11 375	2 270	350	5 764	1 186	70
16	56 479	35 744	25	6 573	11 679	2 458	321	5 547	1 315	20
17	55 176	34 790	20	6 448	11 326	2 592	306	5 418	1 268	28
18	48 995	31 818	9	5 355	9 478	2 335	212	1 572	395	15
19	39 283	25 704	7	4 135	7 432	2 005	171	1 012	274	12
20	27 862	18 101	5	2 838	5 306	1 612	130	.	.	.
21	19 448	12 417	3	1 975	3 768	1 285	88	.	.	.
22	15 075	9 707	–	1 418	2 912	1 038	67	.	.	.
23	11 696	7 518	2	1 040	2 264	872	33	.	.	.
24	9 693	6 171	–	815	1 935	772	36	.	.	.
0-6	407 741	253 734	630	96 648	52 926	3 803	746	9 223	787	24 938
0-17	1 051 285	669 773	1 014	184 914	171 323	24 261	4 230	64 280	11 045	33 096
0-24	1 223 337	781 209	1 040	202 490	204 418	34 180	4 967	.	.	.

1) Sisältää myös loppuvuodesta syntyneitä avoparien lapsia, joita isä ei ole vielä tunnustanut.

2) Uusperhe = lapsiperhe, jonka kaikki alaikäiset lapset eivät ole puolisoiden yhteisiä.

Liitetaulukko 15. Lapset iän ja perheen kotona asuvien alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärän mukaan 31.12.2016

Ikä	Yhteensä	Perheen alle 18-vuotiaiden lukumäärä				
		1	2	3	4	5-
0-17	1 051 285	244 159	441 602	226 467	74 220	64 837
0	52 865	21 805	18 280	7 711	2 674	2 395
1	55 395	21 400	20 312	8 349	2 777	2 557
2	57 874	16 098	25 374	10 107	3 348	2 947
3	58 745	11 683	28 276	11 568	3 923	3 295
4	60 290	9 964	29 309	13 102	4 303	3 612
5	60 644	9 029	28 507	14 586	4 719	3 803
6	61 928	8 393	28 710	15 737	4 939	4 149
7	61 500	8 049	27 704	16 204	5 200	4 343
8	60 747	7 985	26 716	16 430	5 169	4 447
9	60 178	8 023	26 233	16 182	5 227	4 513
10	60 278	8 637	26 062	15 904	5 213	4 462
11	58 927	9 261	25 329	15 077	4 939	4 321
12	58 990	10 639	25 324	14 262	4 632	4 133
13	57 774	12 196	24 231	13 146	4 372	3 829
14	56 629	14 628	22 822	11 690	3 948	3 541
15	56 866	18 612	21 155	10 366	3 466	3 267
16	56 479	23 151	19 134	8 509	2 843	2 842
17	55 176	24 606	18 124	7 537	2 528	2 381
%						
0-17	100.0	23.2	42.0	21.5	7.1	6.2
0	100.0	41.2	34.6	14.6	5.1	4.5
1	100.0	38.6	36.7	15.1	5.0	4.6
2	100.0	27.8	43.8	17.5	5.8	5.1
3	100.0	19.9	48.1	19.7	6.7	5.6
4	100.0	16.5	48.6	21.7	7.1	6.0
5	100.0	14.9	47.0	24.1	7.8	6.3
6	100.0	13.6	46.4	25.4	8.0	6.7
7	100.0	13.1	45.0	26.3	8.5	7.1
8	100.0	13.1	44.0	27.0	8.5	7.3
9	100.0	13.3	43.6	26.9	8.7	7.5
10	100.0	14.3	43.2	26.4	8.6	7.4
11	100.0	15.7	43.0	25.6	8.4	7.3
12	100.0	18.0	42.9	24.2	7.9	7.0
13	100.0	21.1	41.9	22.8	7.6	6.6
14	100.0	25.8	40.3	20.6	7.0	6.3
15	100.0	32.7	37.2	18.2	6.1	5.7
16	100.0	41.0	33.9	15.1	5.0	5.0
17	100.0	44.6	32.8	13.7	4.6	4.3

Liitetaulukko 16. Perheelliset miehet iän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016

Ikä	Perheelliset miehet yhteensä	Perhetyyppi					
		Aviopari ilman lapsia	Aviopari ja lapsia	Avopari ilman lapsia	Avopari ja lapsia	Isä ja lapsia	Rekisteröity parisuhde
Ikäluokat yhteensä	1 323 544	529 697	418 032	218 439	123 321	31 951	2 104
- 19	2 673	79	19	2 385	187	3	0
20 - 24	41 725	2 281	2 203	33 170	3 937	99	35
25 - 29	82 663	8 975	14 998	44 443	13 684	456	107
30 - 34	111 464	12 263	46 094	28 217	23 326	1 390	174
35 - 39	121 398	9 601	69 744	15 423	23 693	2 668	269
40 - 44	117 069	9 157	74 466	9 655	19 404	4 094	293
45 - 49	119 277	15 386	71 345	10 526	16 246	5 465	309
50 - 54	128 817	35 447	61 522	13 853	11 938	5 690	367
55 - 59	123 720	60 171	36 468	16 479	6 395	3 984	223
60 - 64	125 415	85 286	18 568	16 179	2 802	2 427	153
65 - 69	129 121	101 896	10 507	13 815	1 135	1 659	109
70 - 74	93 857	79 306	5 449	7 540	388	1 138	36
75 - 79	66 015	57 524	3 398	4 080	114	876	23
80 - 84	38 055	33 355	2 004	1 794	53	844	5
85 -	22 275	18 970	1 247	880	19	1 158	1
%							
Ikäluokat yhteensä	100.0	40.0	31.6	16.5	9.3	2.4	0.2
- 19	100.0	3.0	0.7	89.2	7.0	0.1	0.0
20 - 24	100.0	5.5	5.3	79.5	9.4	0.2	0.1
25 - 29	100.0	10.9	18.1	53.8	16.6	0.6	0.1
30 - 34	100.0	11.0	41.4	25.3	20.9	1.2	0.2
35 - 39	100.0	7.9	57.5	12.7	19.5	2.2	0.2
40 - 44	100.0	7.8	63.6	8.2	16.6	3.5	0.3
45 - 49	100.0	12.9	59.8	8.8	13.6	4.6	0.3
50 - 54	100.0	27.5	47.8	10.8	9.3	4.4	0.3
55 - 59	100.0	48.6	29.5	13.3	5.2	3.2	0.2
60 - 64	100.0	68.0	14.8	12.9	2.2	1.9	0.1
65 - 69	100.0	78.9	8.1	10.7	0.9	1.3	0.1
70 - 74	100.0	84.5	5.8	8.0	0.4	1.2	0.0
75 - 79	100.0	87.1	5.1	6.2	0.2	1.3	0.0
80 - 84	100.0	87.6	5.3	4.7	0.1	2.2	0.0
85 -	100.0	85.2	5.6	4.0	0.1	5.2	0.0

Liitetaulukko 17. Perheelliset naiset iän ja perhetyypin mukaan 31.12.2016

Ikä	Perheelliset naiset yhteensä	Perhetyyppi					
		Aviopari ilman lapsia	Aviopari ja lapsia	Avopari ilman lapsia	Avopari ja lapsia	Äiti ja lapsia	Rekisteröity parisuhde
Ikäluokat yhteensä	1 444 212	529 697	418 032	218 439	123 321	151 459	3 264
- 19	6 667	255	89	5 598	347	375	3
20 - 24	65 849	4 051	4 698	45 584	6 987	4 442	87
25 - 29	109 570	12 251	24 770	43 863	18 186	10 227	273
30 - 34	135 777	12 313	59 676	21 885	25 296	16 062	545
35 - 39	142 543	8 758	78 315	10 716	23 515	20 604	635
40 - 44	135 568	9 499	76 222	7 955	18 562	22 815	515
45 - 49	138 120	19 525	68 767	10 610	14 798	23 982	438
50 - 54	141 970	45 899	52 493	14 945	9 365	18 919	349
55 - 59	130 093	72 592	26 357	16 904	4 097	9 979	164
60 - 64	126 788	92 670	11 590	16 085	1 406	4 903	134
65 - 69	122 334	98 973	6 758	12 393	466	3 688	56
70 - 74	84 733	71 287	3 820	6 325	169	3 086	46
75 - 79	57 028	47 521	2 571	3 425	72	3 427	12
80 - 84	30 097	23 577	1 313	1 448	44	3 710	5
85 -	17 075	10 526	593	703	11	5 240	2
%							
Ikäluokat yhteensä	100.0	36.7	28.9	15.1	8.5	10.5	0.2
- 19	100.0	3.8	1.3	84.0	5.2	5.6	0.0
20 - 24	100.0	6.2	7.1	69.2	10.6	6.7	0.1
25 - 29	100.0	11.2	22.6	40.0	16.6	9.3	0.2
30 - 34	100.0	9.1	44.0	16.1	18.6	11.8	0.4
35 - 39	100.0	6.1	54.9	7.5	16.5	14.5	0.4
40 - 44	100.0	7.0	56.2	5.9	13.7	16.8	0.4
45 - 49	100.0	14.1	49.8	7.7	10.7	17.4	0.3
50 - 54	100.0	32.3	37.0	10.5	6.6	13.3	0.2
55 - 59	100.0	55.8	20.3	13.0	3.1	7.7	0.1
60 - 64	100.0	73.1	9.1	12.7	1.1	3.9	0.1
65 - 69	100.0	80.9	5.5	10.1	0.4	3.0	0.0
70 - 74	100.0	84.1	4.5	7.5	0.2	3.6	0.1
75 - 79	100.0	83.3	4.5	6.0	0.1	6.0	0.0
80 - 84	100.0	78.3	4.4	4.8	0.1	12.3	0.0
85 -	100.0	61.6	3.5	4.1	0.1	30.7	0.0

Laatuseloste, perheet 2016

1. Tilastotietojen relevanssi

Perusaineistona on Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä saatu 31.12.2016 Suomessa vakituisesti asunut väestö.

Väestörekisterikeskus ja maistraatit pitävät yllä Suomen väestötietojärjestelmää. Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Sen jälkeen väestötietojärjestelmää on päivitetty muutosilmoituksin. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päätyneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan tammikuun viimeiseen päivään. Väestörekisterikeskus toimittaa Tilastokeskukselle helmikuun alussa vuodenvaihteen väestön tiedot.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös perhetilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot perhetilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1743-16).

Käsitteet

Asunnolla eli asuinhuoneistolla tarkoitetaan keittiöllä, keittokomerolla tai keittotilalla varustettua yhden asuinhuoneen tai useampia asuinhuoneita käsittävää, ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettua kokonaisuutta, jonka huoneistoala on vähintään 7 m². Jokaisella asunnolla on oltava oma välitön sisäänkäyntinsä. Sisäänkäynniksi luetaan esim. omakotitaloissa erillinen ns. ulkoveranta (eteinen). Mikäli käynti asuinhuoneistokokonaisuuteen tapahtuu toiseen asuinhuoneistoon varsinaisesti kuuluvien tilojen läpi, ei edellistä pidetä erillisenä asuinhuoneistona, vaan nämä kokonaisuudet muodostavat yhden asuinhuoneiston.

Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt. Väestötietojärjestelmän mukaan vakinaisesti laitoksissa kirjoilla olevat, asunnottomat, ulkomailla ja tietymättömissä olevat henkilöt eivät muodosta asuntokuntaa. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät muodosta asuntokuntaa.

Asuntoväestöön kuuluvat väestötietojärjestelmän mukaan vuoden lopussa varsinaisissa asunnoissa vakinaisesti asuvat henkilöt. Laitoksissa vakinaisesti kirjoilla olevat, asuntoloissa ja ulkomailla asuvat sekä asunnottomat henkilöt eivät kuulu asuntoväestöön. Ne asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asunnon määritelmää, eivät kuulu asuntoväestöön.

Perheiden perusväestö poikkeaa asuntoväestöstä siten, että siihen lasketaan kuuluvaksi myös asuntoloissa asuvat.

Avoparit on muodostettu samassa asunnossa vakituisesti asuvista 18 vuotta täyttäneistä, eri sukupuolta olevista puolisoittomista henkilöistä, jos heidän ikäeronsa on alle 16 vuotta eivätkä he ole sisaruksia. Mikäli parilla on yhteinen lapsi, eivät nämä säännöt päde. Samaa sukupuolta olevia yhdessä asuvia henkilöitä ei päätellä avopareiksi. Vain rekisteröidyt parisuhteet tilastoidaan.

Lapseksi perhetilastossa katsotaan vanhempiensa kanssa asuvat

- biologiset lapset
- ottolapset sekä
- toisen puolison biologiset lapset ja ottolapset.

Lapsiksi ei luokitella kasvattilapsia eikä pelkän huoltosuhteen perusteella.

Vuoden 1990 jälkeen lapsen määrittely on muuttunut siten, että lapseksi luokitellaan vanhempiensa kanssa asuva henkilö siviilisäädystä riippumatta, ellei hänellä itsellään ole asuntokunnassa puolisoa tai lapsia. Vuonna 1990 lapsen asemaan luokiteltiin vain naimattomat henkilöt. Eli tuolloin vanhempiensa luona asuva leski tai eronnut luokiteltiin perheeseen kuulumattomaksi, vuodesta 1992 lähtien hän kuuluu perheeseen.

Lapsiluku on perheen kotona asuvien perheasemaltaan lapsen asemassa olevien määrä. Lapsiperheen lapsiluvulla tarkoitetaan kotona asuvien alle 18-vuotiaiden lasten määrää.

Lapsiperhe on perhe, johon kuuluu vähintään yksi kotona asuva alle 18-vuotias lapsi.

Mies. Taulukoitaessa rekisteröityjä parisuhteita yhdessä avio- tai avoparien kanssa miehellä tarkoitetaan rekisteröidyn parin vanhempaa puolisoa.

Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot sekä parisuhteensa rekisteröineet henkilöt, joilla ei ole lapsia.

Samaa sukupuolta olevat henkilöt ovat voineet 1.3.2002 lähtien rekisteröidä parisuhteensa.

Asuntokunnissa asuvat perheen ulkopuoliset henkilöt, vaikka olisivat perheen sukulaisia, eivät kuulu perheväestöön, elleivät muodosta omaa perhettä. Yhdessä asuvat sisarukset tai serkukset eivät ole perhe, eivätkä kuulu perheväestöön. Yksin tai samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa asuvat ihmiset eivät kuulu perheväestöön.

Asuntoloissa asuvat perheet kuuluvat perheväestöön. Sen sijaan laitoksissa kirjoilla olevista henkilöistä ei muodosteta perheitä.

Perheessä voi olla korkeintaan kaksi perättäistä sukupolvea. Jos asuntokunnassa on useampia sukupolvia, perhe muodostetaan nuorimmasta sukupolvesta lähtien. Näin esim. lapsensa perheen kanssa asuva anoppi tai appi jää perheeseen kuulumattomaksi, ellei yhdessä asu myös puoliso, jolloin vanha pariskunta muodostaa oman erillisen perheen.

Lapsiperheitä ovat perheet, joissa kotona asuu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi.

Perheenjäsenet ryhmitellään **perheaseman** mukaan seuraavasti:

- aviopuoliso, ei lapsia
- aviopuoliso, jolla lapsia
- avopuoliso, ei lapsia
- avopuoliso, jolla lapsia
- rekisteröidyn parisuhteen puoliso, ei lapsia
- rekisteröidyn parisuhteen puoliso, jolla lapsia
- isä/äiti ilman puolisoa
- lapsi

Lapsiksi perhetilastossa katsotaan iästä riippumatta vanhempiensa kanssa asuvat omat lapset tai puolison biologiset lapset tai ottolapset, mutta ei kasvattilapsia tai huollettavia lapsia.

Perheellinen mies on avio- tai avopuoliso, isä, jolla on lapsia sekä rekisteröidyn miesparin kummatkin puolisot. Perheellinen nainen on avio- tai avopuoliso, äiti, jolla on lapsia sekä rekisteröidyn naisparin kummatkin puolisot.

Perheet ryhmitellään seuraaviin **perhetyyppeihin**:

- aviopari ilman lapsia
- avopari ilman lapsia
- aviopari ja lapsia
- avopari ja lapsia
- rekisteröity miespari ilman lapsia
- rekisteröity miespari ja lapsia
- rekisteröity naispari ilman lapsia
- rekisteröity naispari ja lapsia
- äiti ja lapsia
- isä ja lapsia

Ilman lapsia tarkoittaa paria, jolla ei ole koskaan ollut lapsia tai jonka lapset eivät asu enää vanhempiensa kanssa. ”Avio- ja avopari ja lapsia” sisältää paitsi parit, joilla on yhteisiä lapsia myös parit, joiden lapset eivät ole yhteisiä.

Rekisteröidyssä parisuhteessa olevat on tietosuojasyistä luokiteltu kunnittaisissa taulukoissa yhteen avioliittojen kanssa.

Puolisolla tarkoitetaan joko avio- tai avopuolisoa tai rekisteröidyn parisuhteen toista osapuolta, ellei asiayhteydestä muuta ilmene.

Uusperheessä on alle 18-vuotias vain toisen puolison lapsi. Perheen kaikki lapset eivät ole puolisoiden yhteisiä.

Taulukoitaessa rekisteröityjä parisuhteita yhdessä avio- tai avoparien kanssa vaimolla tarkoitetaan rekisteröidyn parin nuorempaa puolisoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tietokoneohjelma luokittelee henkilöt heidän vakituisen asuinpaikkansa tunnuksen mukaan asuntokunniksi. Jokaisen asunnossa vakituisesti asuvan henkilön tietueella on vanhempien, puolison ja kaikkien lasten henkilötunnukset. Näitä vertailemalla ohjelma muodostaa perheet.

Ennen vuotta 1990 avoparit pääteltiin vain puolisojen yhteisten lasten perusteella. Nyt käytössä oleva ohjelma päättää avioparien muodostamisen jälkeen asunnossa mahdollisesti asuvista puolisoittomista, vähintään 18-vuotiaista, eri sukupuolta olevista henkilöistä avoparin, jos he eivät ole sisaruksia ja heidän ikäeronsa on korkeintaan 15 vuotta. Puolisoiden iälle eikä ikäerolle aseteta rajoituksia, jos heillä on yhteinen lapsi.

Avopariksi päätellään siten esimerkiksi entisten käsitteiden mukainen yksinhuoltajaäiti, jonka luona asuu sopivan ikäinen mies. Samoin nyt muodostetaan perheen tyttärestä ja mahdollisesta perheen kanssa asuvasta sopivan ikäisestä miehestä avopari.

Perheiden päättelyä hankaloittaa se, että väestötietojärjestelmä ei kerro onko perheen kanssa asuva henkilö alivuokralainen. Suomessa oli vuoden 1990 väestölaskennan luotettavuustutkimuksen mukaan tuolloin alle 20 000 alivuokralaista eikä mikään viittanut määrän olleen suurenemassa. Niinpä tapauksia, joissa alivuokralainen päätellään vuokranantajan avopuolisoksi, ei voi olla huomattavaa määrää. Edellytyksenä on, että alivuokralainen on sopivan ikäinen ja vastakkaista sukupuolta kuin puolison vuokranantaja.

Jos mahdollisia ehdokkaita avopuolisoksi on useampia, ohjelma valitsee puolisoksi iältään lähinnä olevan henkilön. Avopareja aletaan päätellä korkeintaan neljästä puolisoittomasta henkilöstä.

Laitoksessa vakituisesti asuvista ei muodosteta perheitä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Suomen perhetilastot on etuoikeutetussa asemassa, kun käytettävissä on väestötietojärjestelmä, jossa jokaisella ihmisellä on henkilötunnuksen lisäksi kotipaikkatunnus, joka kertoo, missä asunnossa henkilö asuu. Perhetilastot voidaan laatia koko väestöstä vuosittain, nopeasti ja rasittamatta ihmisiä kalliilla kyselyillä. Näin voidaan Suomen lisäksi tehdä toistaiseksi vain Tanskassa.

Perheiden päättely väestötietojärjestelmästä aiheuttaa ongelmia lähinnä kahdessa suhteessa:

1. Perheeksi voidaan yhdistää vain henkilöt, jotka ovat ns. kirjoilla samassa asunnossa.
2. Avoparit (avioliitonkaltainen suhde) joudutaan päättelemään.

1. Kansainvälisten käsitteenmääritysten mukaan perhe voidaan muodostaa myös virallisen asuinpaikan mukaan, kuten Suomessa tehdään. Kuitenkin perheet, joissa esimerkiksi toinen puolisoista on työn takia kirjoilla toisella paikkakunnalla, vaikka asuukin viikonloput ja viettää lomat muun perheen kanssa, eivät tule tilastoihin täydellisinä. Samoin pariskunta voi asua yhdessä, vaikka toinen on edelleen kirjoilla jossain muualla, vaikkapa edellisen puolison luona.

Suomessa valtaosa ihmisistä kuitenkin asuu siellä, missä on kirjoillakin. Yleisesti ottaen Väestötietokeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen, hänet on kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen virananomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Voidaan olettaa, ettei Suomessa ole merkittävää määrää esim. yli vuoden kestäviä jaksoja 'pimeää' työtä tekeviä henkilöitä, joille palkka maksetaan käteisellä. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestömuutosilmoituksin. Näiden oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestötietokeskus teettää Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2012 tutkimuksessa vastanneista 98,9 prosentilla tieto oli oikein. Tutkimuksen kato oli 16,9 prosenttia. Kadon osalta osoitteet pyrittiin tarkistamaan muista lähteistä. Katoon kuuluvista henkilöistä 93,6 prosentilla osoite pystyttiin toteamaan oikeaksi, 5,9 prosentilla vääräksi ja 1,8 prosentilla tietoa ei voitu tarkistaa. Jos oletetaan kaikkien kadossa olleiden tarkistamatta jääneiden tiedot vääräksi, olisi lopullinen oikeiden osoitteiden osuus 98,1 prosenttia.

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Väestötietokeskus poistaa heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

Väestötietojärjestelmästä saadusta vuoden 2016 lopun väestöaineistosta on selvitysten jälkeen poistettu todennäköisesti ulkomaille muuttaneina 5 148 henkilöä. Nämä henkilöt ovat ulkomaisten kansalaisia, joiden osoite on tuntematon ja jotka eivät ole vuosien 2014–2015 välisenä aikana saaneet palkkatuloa, pääomatuloa, yritysajutuloa, työttömyystukea, eläketuloa, toimeentulotukea tai sairausvakuutuksen korvauksia.

Nuorten osalta tilanne muuttui kotikuntalain myötä vuonna 1994. Opiskelija voi muuttaa kirjansa opiskelupaikkakunnalle, toisin kuin ennen.

2. Avioliitonkaltaisen suhteen päättelemisen väestötietojärjestelmästä on ongelmallisempaa. Vaihtoehtona on jättää lapsettomat avoparit kokonaan tilastoinnin ulkopuolelle ja yhdistää avopareja vain yhteisten lasten avulla. Kun tilastoilla kuitenkin on tarkoitus kuvata yhteiskuntaa mahdollisimman totuudenmukaisesti, ollaan varmaankin lähempänä totuutta päättelemällä avopareja yhteisen osoitteen perusteella kuin jättämällä heidät tilastojen ulkopuolelle.

Ohjelma varmastikin päättelee olemattomia avopareja, toisaalta se jättää alle 18-vuotiaat avoparit päättelemättä, samoin ne avoparit, joiden ikäero on yli 15 vuotta. Ohjelman päättelemien avoparien määrä oli kuitenkin hyvin lähellä niitä lukuja, joita haastattelututkimuksissa oli saatu ennen päättelyn aloittamista.

Vuoden 1989 avoparit saatiin vielä erillisellä haastattelututkimuksella. Haastattelun kohteena olivat henkilöt, eivät perheet. Kysymys esitettiin vain henkilöille, joiden siviilisäätty ei ollut 'naimisissa'. Otoksesta arvioitiin Suomessa olevan 372 000 avoliitossa asuvaa 15–64-vuotiasta henkilöä. Seuraavan vuoden perhetilaston osoitteen mukaan päätellyksi 18–64-vuotiaksi avoliitossa asuviksi saatiin 370 000 henkilöä, joista tosin osa on siviilisäädyltään naimisissa olevia. Otosten mukaan avoliitossa asuvien määrä kasvoi 1980-luvun lopulla noin 20 000 hengellä vuosittain.

Ottaen huomioon eroavaisuudet ikärajoissa ja siviilisäädyn merkityksessä avoparipäätelyssä, voidaan todeta perhetilastoihin pääteltävien avoparien määrän olevan hieman otoksilla mitattua todellisuutta pienemmän. Avoparien päätely antaa kuitenkin riittävän hyvän kuvan yhteiskunnan perherakenteesta. Näin voidaan seurata, mihin suuntaan kehitys on menossa ja tarkastella eri perhetyyppisiä suurempina ryhminä. Yksilötason päätelmien teossa näistä pariskunnista on kuitenkin oltava varovainen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastokeskus päivää vuodenvaihteen väestö- ja perhetilastot vuoden viimeiselle päivälle. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Vuodenvaihteen tilastot voidaan tarvittaessa tuottaa myös kuntajaolla ennen yhdistymistä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Ensimmäiset perhetilastot on saatavilla vuoden 1950 ja 1960 väestölaskennoista. Vuodesta 1970 lähtien väestölaskentoja on tehty viiden vuoden välein. Lisäksi vuosina 1977, 1978, 1982, 1984 ja 1987 on julkaistu perhetietoja. Vuodesta 1992 perhetilastoja on tehty vuosittain. Perhejulkaisu on tehty vuosittain vuodesta 1994.

Avoliitossa elävistä tehtiin vuosina 1980–1989 vuosittain työvoimatutkimuksen yhteydessä noin 10 000 henkilön otokseen perustuva katsaus.

Vuodesta 1870 vuoteen 1930 tehtiin kymmenvuosittain suurimmissa kaupungeissa henkilölomakkeisiin perustuva väestölaskenta. Näistä laskennoista on saatavilla jonkinlaisia ruokakuntatietoja.

Perheiden perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmilla aluejaoilla Tilastokeskuksen veloitusettomasta StatFin-tilastopalvelussa internetissä osoitteessa:

<http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

Yleistietoa ja pitkiä aikasarjoja koko maan perheistä on perhetilaston kotisivuilla osoitteessa:

<http://www.stat.fi/til/perh/index.html>

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa perheistä mm. kunnan osa-alueittain. Palvelusta saa lähempiä tietoja osoitteesta:

<http://www.stat.fi/tup/vaestotilastopalvelu/index.html>

Tilastokeskuksen maksullisista palveluista on enemmän tietoa osoitteessa:

<http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Perhetiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia ennen ja jälkeen vuoden 1990, jolloin avoparit alettiin päätellä yhdessä asumisen perusteella. Perhetilastossa on otostutkimuksia apuna käyttäen estimoitu vuosille 1960 ja 1970 koko maan osalta perhejakauma mukaan lukien avoparit, joilla ei ole yhteisiä lapsia. Vuoden 1980 ja 1985 luvut on tulostettu uudella luokituksella alkuperäisestä aineistosta. Avoparien ottaminen mukaan tilastoon lisää perheiden määrää ja samalla vähentää yhden vanhemman perheiden määrää, koska osa näistä asuu avoliitossa uuden puolison kanssa.

Kun lapsen asemaan luokiteltavan henkilön siviilisäädylle ei enää vuoden 1990 jälkeen asetettu rajoitteita, lisäsi se niin ikään perheiden määrää. Esim. äitinsä luo asumaan palannut eronnut henkilö muodostaa äitinsä kanssa perheen, aikaisemmin äiti ja lapsi tilastoitiin perheväestön ulkopuolisiksi.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Demografisten perhetilastojen luvut poikkeavat joidenkin väestölaskentojen perheluvuista. Näissä väestölaskennan tilastoissa on käsitteenä asuntokuntaväestö, jolloin perheiden tilastoista putoavat pois ne perheet, joiden asunto ei täytä asunnon kriteerejä.

Lisätietoja

Marjut Pietiläinen 029 551 2798

Timo Nikander 029 551 3250

Joonas Toivola 029 551 3355

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

vaesto.tilasto@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/perh/index.html>

Lähde: Väestö- ja oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3215 (pdf)